

DWUTYGODNIK MIEJSKI

KRAKÓW.**PL**

Nr 19 (105), 12 grudnia 2012

egzemplarz bezpłatny, ISSN 1898-9039

Dziesiątka na dziesięciolecie

Podsumowanie dekady Jacka Majchrowskiego

Czasem mam wolną sobotę

Rozmowa z Jackiem Majchrowskim,
Prezydentem Miasta Krakowa

**Kraków coraz bardziej
„smart”**

Inteligentne Miasto Kraków

ZMIENIAMY KRAKÓW

Patrzemy na nasze miasto każdego dnia – gdy idziemy do szkoły czy pracy, na spacer, koncert czy po prostu na zakupy. Jeździmy tymi samymi ulicami, mijamy te same budynki, place, skwery. Czasem denerwujemy się, bo znowu utrudnienia, remonty, przebudowy zabierają nam jakże cenne minuty. Po jakimś czasie, gdy remonty się kończą, a utrudnienia znikają, okazuje się, że te same ulice czy place nie są już takie same. Kraków się zmienia i coraz trudniej przypomnieć sobie, jak wyglądał jeszcze kilka czy kilkanaście lat temu.

Sporo prawdy w twierdzeniu, że człowiek szybko przyzwyczaja się do dobrego. Rynek Główny, ronda Mogiłskie i Półsady, place Bohaterów Getta i Wszystkich Świętych, Mały Rynek, ulice Wita Stwosza i Powiśle, Płaszów – przypominamy, jak wyglądały te miejsca dawniej i pokazujemy, jak wyglądają dziś. Jeśli i Państwo posiadają zdjęcia dokumentujące pozytywne zmiany konkretnych miejsc w Krakowie, prosimy o ich nadsyłanie na adres: redakcja@um.krakow.pl. Na autorów zdjęć czekają nagrody!

rondo Mogiłskie

Mały Rynek

plac Bohaterów Getta

Rynek Główny

rondo Półsady

ul. Powiśle

ul. Wita Stwosza

pl. Wszystkich Świętych – Pawilon Wyspiańskiego

Płaszów

pl. Wszystkich Świętych

Nowy system gospodarki odpadami

Kraków przygotowuje się do wprowadzenie nowego systemu gospodarki odpadami. Konieczność wprowadzenia zmian wynika z nowelizacji Ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. W myśl nowych zasad właścicielami odpadów nie będą już mieszkańcy, lecz samorządy. To one biorą na siebie obowiązek podpisywania umów na wywóz śmieci.

W Krakowie, tak jak w całym kraju, nowy system zacznie obowiązywać od lipca 2013 r. Wśród dotychczas przyjętych uchwał znalazł się dokument, dzięki któremu do nowego systemu gospodarki odpadami – poza mieszkańcami – włączyć będą także właściciele nieruchomości niezamieszkałych. Chodzi m.in. o lokale gastronomiczne, obiekty użyteczności publicznej czy szkoły. Takie rozwiązanie ma uszczelnić cały system, a także zwiększyć dochody miasta z tytułu opłaty śmieciowej. Latem tego roku radni przyjęli też uchwałę, w myśl której podmiotem zarządzającym nowym systemem gospodarki odpadami jest miejska spółka MPO Sp. z o.o.

Najważniejsze z uchwał, które wymagają przyjęcia, dopiero przed nami. Wśród nich jest nowy regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie gminy, zakres usług podstawowych, które będą świadczone w nowym systemie, a także proponowany zakres usług dodatkowych. Projekty uchwał w tych dziedzinach już wpłynęły do Rady Miasta Krakowa.

Do rozstrzygnięcia pozostanie jeszcze kwestia metody ustalania stawki za odbiór i zago-

spodarowanie śmieci, samej stawki, którą będą musieli płacić właściciele i zarządcy nieruchomości, a także terminy uiszczania opłaty. Obecnie analizowane są różne warianty naliczania opłat. Ostateczną decyzję w tej sprawie podejmą radni w formie uchwały. W oparciu o te dokumenty opracowany zostanie wzór deklaracji, na podstawie której naliczana będzie opłata. Wysokość stawki ma być jednolita dla całego Krakowa. Promowane natomiast będzie segregowanie odpadów. Właściciele czy zarządcy, którzy zadeklarują i faktycznie będą prowadzić selektywną zbiórkę odpadów, zapłacą mniej. Zgodnie z harmonogramem deklarację trzeba będzie złożyć do końca marca przyszłego roku. Ważne jest także, aby do końca czerwca rozwiązać umowy na wywóz odpadów z firmami, które się tym obecnie zajmują.

Więcej informacji na ten temat można znaleźć na stronie www.ekocentrum.krakow.pl.

Redakcja KRAKOWA.PL

foto: Wiesław Majka / UMK

KONKURS

W ostatnim numerze KRAKOWA.PL zadaliśmy następujące pytania: 1. Jaki jubileusz obchodzi w tym roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie? 2. Jakie krakowskie inwestycje powstały w ramach PPP? Prawidłowe odpowiedzi to: 1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie świętuje w tym roku swoje dwudziestolecie. 2. W ramach partnerstwa publiczno-prywatnego powstał podziemny parking pod pl. Na Groblach, w oparciu o przepisy ustawy o koncesji zbudowano przejście podziemne w rejonie ulic Lubicz-Basztowa-Westerplatte, wybrany został operator Zbiorczego Punktu Gromadzenia Odpadów (tzw. Lamusowni) przy

ul. Nowohuckiej oraz realizowana jest budowa cmentarza komunalnego w Podgórkach Tynieckich. Zwycięcy w naszym konkursie: Jelena Poritseva i Kamil Tarnawski otrzymają podwójne wejściówki na koncert w ramach cyklu Opera Rara. A oto najnowsze pytania konkursowe: 1. Ile tablic znalazło się na Szlaku Pamięci Getto 1941–1943? 2. Od kiedy zacznie obowiązywać nowy system gospodarki odpadami? Odpowiedzi (wraz z imieniem, nazwiskiem oraz numerem telefonu) prosimy nadsyłać na adres: redakcja@um.krakow.pl do 15 grudnia 2012 r. Na zwycięzców czekają atrakcyjne nagrody!

Wydawca: Urząd Miasta Krakowa, Wydział Informacji, Turystyki i Promocji Miasta, 31-004 Kraków, pl. Wszystkich Świętych 3–4, ul. Lubelskiej 27, w Rynku Podgórkim 1 i 2, na os. Zgody 2, przy ul. Stachowicza 18, al. Powstania Warszawskiego 10, ul. Wielopole 18a, ul. Wielickiej 28a, ul. Sarego 4 oraz w szpitalach miejskich i siedzibach jednostek miejskich.

Redaktor naczelny: Beata Klejbuk-Goździalska

Współpracownicy: Jan Machowski, Michał Koziół, Jan Bińczycki, Małgorzata Kubowicz, Kinga Sadowska, Magdalena Bartlewicz, Katarzyna Fiedorowicz-Razmus, Filip Szatanik, Joanna Kijowska, Joanna Dubiel

Zdjęcia: Wiesław Majka, Paweł Krawczyk. Okładka: fot. Paweł Krawczyk / UMK

Projekt graficzny: PRETEKST. Korekta: Magdalena Kędzińska-Zaporowska. Skład i łamanie: Pro Art Studio

Druk: DjaF Nakład: 30 tysięcy egz. ISSN 1898-9039

Sposób dystrybucji dwutygodnika miejskiego KRAKÓW.PL:

Dwutygodnik KRAKÓW.PL można otrzymać w budynkach Urzędu Miasta Krakowa przy pl. Wszystkich Świętych 3–4, ul. Grunwaldzkiej 8, ul. Lubelskiej 27, w Rynku Podgórkim 1 i 2, na os. Zgody 2, przy ul. Stachowicza 18, al. Powstania Warszawskiego 10, ul. Wielopole 18a, ul. Wielickiej 28a, ul. Sarego 4 oraz w szpitalach miejskich i siedzibach jednostek miejskich.

KRAKÓW.PL otrzymać można także w sieci saloników prasowych KOLPORTER S.A.: al. 29 Listopada 95, ul. Konfederacka 1, al. Pokoju 20, ul. Wysłouchów 22a, ul. Wysłouchów 27, ul. Kamińskiego 1b, ul. Długa 63, ul. Beskidzka/Witosa 28, ul. św. Tomasza 25, ul. Librowszczyzna 4, ul. Krowoderska 24, ul. Kałwaryjska 42, ul. Książna (Biedronka), ul. Słoneckiego 9, ul. Powstańców 34c, ul. Kościuszki 17, os. Bohaterów Września 58, ul. Misiółka 1, ul. Jermianowskiego 12, ul. Nowohucka 52, al. Krasińskiego 30, ul. Bora-Komorowskiego 31, ul. Pawia 5, ul. Nowohucka 33a, ul. Cwiklińskiej 18, ul. Wadowicka 6.

Kolejny numer KRAKOWA.PL ukaże się 21 grudnia.

W numerze:

10 LAT PREZYDENTURY

- 4. Dziesiątka na dziesięciolecie**
Podsumowanie dekady Jacka Majchrowskiego
- 9. Czasem mam wolną sobotę...**
Rozmowa z Jackiem Majchrowskim, Prezydentem Miasta Krakowa
- 10. Kalendarium Prezydenta Miasta Krakowa**

MIASTO

- 11. Kraków coraz bardziej „smart”**
Inteligentne Miasto Kraków
- 12. Second Chance**
Druga szansa dla dawnych obiektów przemysłowych
- 13. Odszedł profesor Jacek Woźniakowski**
1920–2012 r.
- 13. Będą dotacje na wymianę pieców**
Miejski program likwidacji niskiej emisji jeszcze efektywniejszy

KULTURA

- 14. Szlak Pamięci Getto 1941–1943**
Odsłonięcie siedmiu symbolicznych tablic na Podgórzu
- 15. Smarzewski ekranizuje powieść Pilcha „Anioł”** z Robertem Więckiewiczem i Andrzejem Grabowskim
- 15. Kolęda Nova w Wigilię w TVP 2**
Muzyczna uczta z udziałem najwybitniejszych gwiazd polskiej sceny
- 16. Polak, Słowak – dwa bratanki**
Rozmowa z konsulem Słowacji Markiem Liszańskim

RADA MIASTA KRAKOWA

- 17. Okiem przewodniczącego:**
zgoda buduje
- 18. Dla każdego coś miłego**
Parki zabaw dla dzieci są ważne
- 18. Bezpieczeństwo teleinformatyczne**
O budowie infrastruktury kryzysowej w zakresie łączności
- 19. Smocza rekreacja**
Powstał pierwszy Smoczy Skwer!
- 19. Co robi Kraków dla klastrow?**
O wspólnej polityce klastrowej
- 20. Sala odzyskała blask**
Zmiany w pałacu Jerzmanowskich
- 20. Gordyjski węzeł mieszkaniowy**
Po Okrągłym Stole Mieszkaniowym
- 21. Miejskie spółki i jednostki do monitoringu**
Rozmowa z Jerzym Piłchem
- 22. Kalendarium Przewodniczącego RMK i wiceprzewodniczących**
- 23. Głos dzielnic**

HISTORIA

- 24. Ruch przedświąteczny**
Na krakowskim rynku...
- 25. Kalendarium krakowskie**
- 26. Ogłoszenia**

Dziesiątka na dziesięciolecie

Dziesięć lat temu krakowianie po raz pierwszy powierzyli rządy nad miastem Jackowi Majchrowskiemu. Zrobili to jeszcze dwukrotnie: w 2006 i 2010 r. Okrążył jubileusz to dobra okazja do podsumowań. Przypomnijmy więc niektóre z projektów ostatniej dekady, które zmieniły oblicze naszego miasta, sprawiły, że Kraków stał się europejską metropolią, jest miastem przyjaznym dla mieszkańców, corocznie przyciągającym milionowe rzesze gości.

fot. Wiesław Najzer / UMK

Beata Klejbuk-Goździalska Jan Machowski

1. STARE MIASTO

W ciągu ostatniej dekady diametralnie zmienił się Rynek Główny. Zniknęły wykoślawione płyty, w ich miejsce położono granitową kostkę. Największy plac Krakowa wzbogacił się o stylizowane lampy i nową roślinność. Renowacja płyty Rynku Głównego zaczęła się jeszcze w pierwszej kadencji prezydenta Jacka Majchrowskiego. W tym też okresie przeprowadzono remont pl. Bohaterów Getta, ul. Floriańskiej i Zaułka Czartoryskich. Gruntowną renowację przeszły ulice Lubicz i Rakowicka. W remoncie ulic i placów w centrum Krakowa obfitował rok 2007. Nowy wygląd zyskał Mały Rynek i pl. Wszystkich Świętych, wyremontowano też ulice Mikołajską, Sienną i Senacką.

W 2008 r. odnowiono pl. Matejki, a także ul. Grodzką na odcinku od pl. Dominikańskiego do Wawelu. Tym samym zakończyła się renowacja Drogi Królewskiej. Nowy stylowy wygląd zyskały też ulice Stolarska, św. Tomasza i św. Wawrzyńca.

Kolejny rok – 2009 – zapisał się gruntowną rewitalizacją ulic Szpitalnej i św. Jana. Zabytkową przestrzeń Starego Miasta upiększyła także wykonana w tym roku nowa iluminacja wzgórza wawelskiego.

Rewitalizację zabytkowej przestrzeni kontynuowano w kolejnych latach. W czerwcu 2010 r. po kompleksowej modernizacji oddano do użytku pl. Szczepański. Dziś ten śródmiejski plac nazywany jest secesyjnym salonem Krakowa.

Równie ważna była modernizacja ul. Długiej, która stała się nie tylko ładniejsza, ale i bardziej przyjazna dla pasażerów komunikacji miejskiej. Jesienią 2010 r. zakończył się remont ulic Franciszkańskiej i Dominikańskiej. W 2010 r. zadbano też o wygląd otoczenia wokół parkingu podziemnego pod pl. Na Groblach, wyremontowano ul. Powiśle oraz odnowiono otoczenie Centrum Obsługi Ruchu Turystycznego przy wzgórzu wawelskim.

Od dwóch lat Kazimierz i Podgórze łączy kładka dla pieszych i rowerzystów im. Laetusa Bernatka. Charakterystyczna przeprawa, której podstawowym elementem nośnym jest stalowa rura w formie łuku, do której podwieszono są dwa pomosty, stała się ulubionym miejscem

zakochanych, filmowców i symbolem nowej architektury Krakowa. Dzięki niej zaniedbane i omijane przez mieszkańców i turystów okolice po obu stronach Wisły zaczęły tętnić życiem.

2. RONDA

Co zrobić, aby drogowe ronda przestały się korkować i były w stanie obsłużyć jeszcze więcej pojazdów? Przebudować. W ciągu ostatnich 10 lat kompletnie zmodernizowano więc kilka kluczowych rond w Krakowie.

Przebudowa ronda Mogińskiego to jedna z tych inwestycji, do których pasuje wiele przymiotników. Można o niej mówić największa, najważniejsza, najbardziej skomplikowana pod względem technicznym. Ale także inwestycja, która w połowie pierwszej dekady XXI w. budziła najwięcej emocji. Po wielu perypetiach związanych z wycofaniem się z placu budowy tureckiej firmy Güriş latem 2006 r. została podpisana umowa z nowym wykonawcą, dzięki czemu prace przy przebudowie ruszyły pełną parą. Pod dwóch latach stare – jednopoziomowe i niebezpieczne – rondo stało się nowoczesnym węzłem komunikacyjnym. Jego górna część przeznaczona jest dla ruchu kołowego, natomiast dolna – dla komunikacji miejskiej. Ozdobą przestrzeni publicznej dolnej części

jest fragment zabytkowego fortu Lubicz, odrestaurowanego podczas przebudowy. Nowe rondo Mogińskiego wyposażone jest w specjalny system, dzięki któremu wody opadowe nawadniają pobliski Ogród Botaniczny.

Ruch samochodów w tej części miasta nie byłby płynny, gdyby nie przebudowa ronda Grzegórzeckiego. Ważnym argumentem na rzecz modernizacji była również potrzeba zastosowania takich rozwiązań technicznych, które przyspieszą przejazd komunikacji miejskiej. Rondo zostało przebudowane w tak zwanym układzie turbinowym. To optymalne rozwiązanie w przypadku rond jednopoziomowych. Jego główną zaletą jest zwiększenie przepustowości i poprawa bezpieczeństwa. Kierowcy szybko przyzwyczaili się też, że na rondzie Grzegórzeckim priorytet ma komunikacja zbiorowa. Pilnuje tego specjalny system, który z jednej strony daje zielone światło dla tramwajów i autobusów, z drugiej zaś tak kieruje ruchem pojazdów, by ograniczyć korki.

Od dwóch lat Kazimierz i Podgórze łączy kładka dla pieszych i rowerzystów im. Laetusa Bernatka. Charakterystyczna przeprawa stała się ulubionym miejscem zakochanych, filmowców i symbolem nowej architektury Krakowa.

► Usprawnienie ruchu samochodów było też celem kompleksowej przebudowy ronda Ofiar Katynia. Jednopoziomowe dotąd skrzyżowanie zostało przebudowane do trzech poziomów. Na kierunku wschód–zachód, a więc w ciągu ulic Conrada i Radzikowskiego (drogi krajowe 7 i 79) powstała prawie 400-metrowa estakada ze zjazdami. Pod nią znalazło się przebudowane skrzyżowanie z tzw. wyspą centralną. Na kierunku północ–południe, a więc w ciągu ulic Jasnogórskiej i Armii Krajowej, funkcjonują dwa prawie 90-metrowe tunele drogowe, do których dołożyła się Unia Europejska. Dzięki zwiększeniu przepustowości do 18 tys. pojazdów na godzinę trzypoziomowe rondo będzie w stanie przyjąć zwiększający się ruch samochodowy przez następnych kilkanaście lat. Inwestycja ułatwia też skomunikowanie Krakowa z portem lotniczym.

3. KOMUNIKACJA

Krakowianie kochają komunikację miejską. Warto przypomnieć, że w kolejnych badaniach wykonanych na zlecenie firmy Deloitte z jakości komunikacji zbiorowej najbardziej zadowoleni byli właśnie mieszkańcy naszego miasta. W ostatnim z rankingów, opublikowanym w 2011 r., Kraków zdecydowanie wygrał z Poznaniem, Gdańskiem, Warszawą, Wrocławiem, Katowicami i Łodzią. O popularności komunikacji miejskiej świadczą też dane, z których wynika, że około 70 proc. krakowian do poruszania się po mieście wybiera tramwaj czy autobus.

Z czego to wynika? Poruszanie się autobusem i tramwajem po Krakowie jest nadal konkurencyjne cenowo. Dobrym zwyczajem stało się utrzymywanie na niezmiennym poziomie cen biletów okresowych, na podstawie których odbywa się 80 proc. przejazdów. Komunikacja miejska jest też konkurencyjna pod względem czasu podróży. Dzieje się tak m.in. dzięki rozbudowie systemu buspasów i coraz szerszemu stosowaniu „inteligentnych” systemów sterowania ruchem. Coraz pełniejsza staje się też oferta komunikacji miejskiej, na co wpływa przede wszystkim rozbudowa sieci tramwajowej. Warto wspomnieć, że w ostatnich 10 latach uruchomiono pierwszą linię Krakowskiego Szybkiego Tramwaju – z tunelem od ronda Mogińskiego pod Krakowskim Centrum Komunikacyjnym – do wiaduktu kolejowego w rejonie al. 29 Listopada. Powstało nowoczesne torowisko od ronda Grzegorzckiego do Małego Płaszowa, a także linia tramwajowa na Ruczaj, do pętli Czerwone Maki.

Nie bez znaczenia jest też jakość taboru obsługującego mieszkańców. Na przestrzeni ostatnich 10 lat największy krakowski przewoźnik, MPK SA, zakupił ponad 300 nowoczesnych autobusów i ponad 70 nowych tramwajów. Kraków – jako jedno z pierwszych dużych miast – już w 2007 r. wycofał z eksploatacji wysłużone ikarusy. Dziś wszystkie autobusy komunikacji miejskiej w Krakowie mają niską podłogę. W przypadku tramwajów takie udogodnienie ma ponad 40 proc. taboru.

Dzięki tym wszystkim przedsięwzięciom krakowska komunikacja zbiorowa cieszy się

coraz większą popularnością wśród mieszkańców nie tylko naszego miasta, ale i okolicznych gmin. Dziś z jej usług korzysta ponad milion pasażerów dziennie.

4. PLANOWANIE

W 2003 r. jedynie 1,5 proc. Krakowa pokryte było planami zagospodarowania przestrzennego (10 planów). Dziś mamy 98 obowiązujących planów, a kolejne są w trakcie sporządzania lub czekają na wejście w życie. Planami objęto już niemal 40 proc. powierzchni miasta, dzięki czemu najważniejsze tereny w mieście mają zagwarantowaną ochronę ładu przestrzennego. W połowie przyszłego roku zostanie przedłożona do uchwalenia zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Krakowa. Wtedy w planach uwzględniona będzie połowa powierzchni miasta.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest jednym z najważniejszych dokumentów planistycznych miasta. Choć nie jest aktem prawa miejscowego, to jednak określa główne cele polityki przestrzennej miasta do roku 2030. Studium ustala kierunki zmian w strukturze przestrzennej miasta oraz w przeznaczeniu terenów, a także zasady ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego, dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej. Wskazuje kierunki rozwoju systemu komunikacji i infrastruktury technicznej. W szczególności zaś określa kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, a także wskazuje tereny wyłączone spod zabudowy i obszary, na których rozmieszczone są inwestycje o charakterze publicznym. Zmiana studium jest sporządzana na podstawie uchwały Rady Miasta Krakowa z 2007 r. – jej przyjęcie zostało poprzedzone oceną aktualności obecnie obowiązującego studium z 2003 r. przygotowaną przez Biuro Planowania Przestrzennego Urzędu Miasta Krakowa.

5. INFRASTRUKTURA KOMUNALNA

Trudno wyobrazić sobie dzisiejszy Kraków bez znacznej poprawy infrastruktury komunalnej w ostatnich 10 latach. Wśród przedsięwzięć, które ułatwiają życie mieszkańcom, warto wymienić kilka dużych zadań, zrealizowanych przez krakowskie spółki komunalne. Unowocześnianie miejskiej infrastruktury było możliwe dzięki pozyskaniu pomocy z Unii Europejskiej.

W 2002 r. około 45 tys. mieszkańców nie miało dostępu do sieci kanalizacyjnej, a 27 tys. – do bieżącej wody. Miasto, zgodnie z obowiązującymi normami, oczyszczało jedynie 30 proc. wszystkich ścieków. Dziś, dzięki modernizacji krakowskich oczyszczalni, do Wisły trafia woda czystsza, niż tam się znajduje. Oczyszcza-

foto: Wiesław Najdz / UMJK

Przepustowość ronda Ofiar Katynia obliczona jest na 18 tys. pojazdów w ciągu godziny

my 100 proc. ścieków komunalnych, utylizujemy też w pełni osad, który powstaje w procesie oczyszczania.

Równolegle poszerzano dostęp do miejskich wodociągów i kanalizacji. Zadania te realizowano na terenie całego Krakowa, z czego najwięcej we wschodniej części miasta, na obszarach pozbawionych infrastruktury wodnej i kanalizacyjnej. Dzięki temu dziś w Krakowie niemal wszyscy mają dostęp do bieżącej wody i kanalizacji, co znacznie poprawiło stan środowiska naturalnego miasta.

W ciągu ostatnich 10 lat z sukcesem modernizowano też system ciepłowniczy. Tu także bardzo pomocne okazały się unijne fundusze. Dzięki pracom wykonanym przez MPEC SA zmniejszyła się emisja szkodliwych substancji do atmosfery, a także awaryjność systemu ciepłego, który stał się teraz bardziej wydajny. Wyeksploatowane rurociągi wymieniono na nowe, zlikwidowano kotłownię węglową, a stare węzły hydroelewatorowe zastępowane są nowymi rozwiązaniami wymiennikowymi, wyposażonymi w automatykę pogodową. Równocześnie poszerzana jest nadal sieć ciepłownicza. Właśnie dlatego krakowianie coraz częściej decydują się na podłączenie do miejskiego ciepłociągu – jest to rozwiązanie konkurencyjne cenowo i niezawodne.

Ostatnia dekada to także gruntowna modernizacja systemu gospodarki odpadami. Budowa zakładu demontażu zakończyła duży unijny projekt, realizowany od 2003 r. W tym czasie zmodernizowano wysypisko śmieci Barycz, przy którym powstały kompostownia i sortownia odpadów, bloki do produkcji energii z biogazu, a także punkt gromadzenia odpadów wielkogabarytowych. Mieszkańcy mogą też oddawać bez problemu nietypowe odpady w Lamusowni przy ul. Nowohuckiej. Również ten nowoczesny obiekt powstał dzięki bezwrotnej pomocy zagranicznej.

6 ZMYŚŁÓW

Ten unikatowy w skali europejskiej projekt zbierający grupę prestiżowych festiwali z różnych dziedzin sztuki Kraków realizuje od 2008 r. U jego założen stanęło przeświadczenie, że blok spektakularnych imprez o międzynarodowym znaczeniu może stanowić o wielkiej sile promocji – zarówno wydarzeń, jak i samego miasta. W grupie tej wiodącą rolę odgrywają dwa festiwale – powstały w 2003 r. Sacrum Profanum oraz Misteria Paschalia, który zainaugurowano w 2004 r.

Pierwszy z nich prezentuje współczesną muzykę poważną w najlepszych światowych wykonaniach. Na festiwal zapraszane są także wielkie gwiazdy jazzu, muzyki elektronicznej i awangardy popu. Tegoroczna, jubileuszowa edycja wydarzenia była w całości poświęcona

MOCAK to pierwsze polskie muzeum sztuki współczesnej zbudowane od podstaw

foto: Wiesław Majka / UMK

muzyce polskich kompozytorów, a z gwiazd, które pojawiły się na scenie, należy wymienić Sigur Rós i Kronos Quartet.

Z kolei Misteria Paschalia to dziś jedno z najważniejszych europejskich wydarzeń poświęconych muzyce dawnej. Do Krakowa przyjeżdżają najznamienitsi twórcy muzyki historycznej, m.in. Jordi Savall, Fabio Biondi czy Marc Minkowski.

Pod szyldem 6 zmysłów odbywają się także m.in. festiwal Boska Komedia, przyciągający nazwiskami najbardziej uznanych reżyserów teatralnych, Off Plus Camera – wielkie święto światowego kina, czy Conrad Festiwal – najważniejsza w Polsce impreza poświęcona literaturze.

7. MUZEA

Krakowskie muzea przeczą tezie, jakoby były to miejsca gromadzenia „dziesięciu tysięcy starych rzeczy”. Możemy poszczycić się wyjątkowymi placówkami na miarę XXI w., które przyciągają nie tylko typowych widzów „muzealnych” czy studentów historii, ale także młodzież i rodziny z dziećmi – po prostu wszystkich, których ciekawi przeszłość prezentowana w nowoczesnej formie. Krakowskie muzea to nie tylko miejsca edukacji i odpoczynku, ale także spotkań towarzyskich i interesujących akcji osławiających ze sztuką od najmłodszych lat.

W 2005 r. tereny dawnej Fabryki Emalia Oskara Schindlera przy ul. Lipowej 4 stały się własnością miasta. Pięć lat później w dawnym budynku administracyjnym fabryki otwarto wystawę stałą „Kraków – czas okupacji 1939–1945”, będącą opowieścią o Krakowie i losie jego mieszkańców w czasie II wojny światowej. Krzyżowanie wojennej historii z codziennością, a także nowatorski sposób ujęcia tematu spra-

wiają, że ten oddział Muzeum Historycznego Miasta Krakowa od chwili otwarcia bije rekordy frekwencji.

Przy ul. Lipowej, na terenie tej samej fabryki, powstała w 2010 r. inna, niezwykle ważna dla Krakowa inwestycja – MOCAK, czyli pierwsze polskie muzeum sztuki współczesnej zbudowane od podstaw. MOCAK, uznany za najlepszą inwestycję oraz doskonały przykład nowoczesnej i funkcjonalnej architektury w konkursie Dedalo Minosse International Prize 2010/2011, realizuje szeroko zakreślony program, na który składa się nie tylko działalność wystawiennicza i kolekcjonerska, ale także edukacyjna, wydawnicza i konserwatorska.

Nie można pominąć jeszcze jednego sukcesu frekwencyjnego, który odnotował otwarty dwa lata temu szlak turystyczny w podziemiach Rynku Głównego „Śladem europejskiej tożsamości Krakowa”. Na obszarze 4 tys. m kw., ponad 4 metry pod powierzchnią jednego z największych placów Europy powstał unikatowy park archeologiczny. Dzięki udanemu mariażowi odkryć archeologicznych, historii i nowoczesnych technologii podziemne muzeum cieszy się niesłabnącą popularnością.

Pisząc o krakowskich muzeach, nie sposób nie wspomnieć choćby o Muzeum Inżynierii Miejskiej, które po odnowieniu kompleksu zabytkowych obiektów (kwartał św. Wawrzyńca) prezentuje obraz rozwoju cywilizacyjnego miasta i cieszy się ogromną popularnością wśród najmłodszych mieszkańców Krakowa. Nie można też zapomnieć o najnowszym wydarzeniu muzealnym – 27 września 2012 r. otwarto stałą ekspozycję w Muzeum Armii Krajowej im. gen. Emila Fieldorfa „Nila”. Po niemal dwóch latach prac modernizacyjnych na ponad 5 tys. m kw.

► powierzchni można oglądać blisko 7 tys. muzealiów i ok. 12 tys. eksponatów archiwalnych.

8. TURYSŃCI

Fakty mówią same za siebie – w 2003 r. Kraków odwiedziło 5 mln 500 tys. gości, w 2011 r. – 8 mln 600 tys., a w tym roku – aż 8 mln 950 tys. Oznacza to, że liczba odwiedzających nasze miasto w ciągu dekady wzrosła o niemal 40 proc.! W tym roku pozostawili oni w Krakowie 3,5 mld zł, czyli 600 mln więcej niż przed rokiem. Systematycznie wzrasta liczba gości z zagranicy, których w 2012 r. było 2 mln 350 tys. Tak jak w ostatnich latach najczęściej gościliśmy turystów z Wielkiej Brytanii, Niemiec, Włoch, Francji, Hiszpanii i Rosji.

Niewątpliwym wpływem na wzrastającą liczbę turystów w Krakowie ma konsekwentna strategia promocyjna i informacyjna miasta. Wśród powodów, dla których goście wybierają nasze miasto, najczęściej wymieniane są zwiedzanie zabytków oraz wypoczynek i rozrywka. Atrakcyjność i wyjątkowość Krakowa potwierdzają liczne rankingi i plebiscyty, w których stolica Małopolski pojawia się systematycznie i na wysokich pozycjach. Przypomnijmy kilka ostatnich: w rankingu najpiękniejszych miast europejskich jednego z najbardziej prestiżowych pism podróżniczych „Condé Nast Traveler” Kraków znalazł się – dzięki głosom 47 tys. czytelników – na ósmym miejscu (listopad 2012 r.); w 2011 r. nasze miasto uplasowało się na drugim miejscu rankingu przygotowanego przez opiniotwórczy portal turystyczny Zoover; rok wcześniej centrum historyczne Krakowa znalazło się w grupie najwyższej ocenionych miejsc wpisanych na listę UNESCO w rankingu „Natio-

nal Geographic Traveller Magazine”; w 2009 r. miesięcznik „Travel & Leisure” wydawany przez grupę American Express uplasował Kraków na 5. pozycji w rankingu najatrakcyjniejszych miejsc na świecie; a w 2008 r. czytelnicy brytyjskiego dziennika „The Guardian” uznali nasze miasto – zaraz po australijskim Sydney – za drugie „najciekawsze miejsce poza granicami kraju”. W tym samym roku krakowski Rynek Główny został najlepszym placem świata według ekspertów Project Spaces (PPS) – amerykańskiej organizacji non profit prowadzącej od 30 lat działania na rzecz rewitalizacji miejskich przestrzeni publicznych. Także krakowskie obiekty noclegowe i biura podróży są umieszczane w rozmaitych rankingach i zajmują w nich zauważalne, wysokie miejsca.

9. SPORT

Krzewienie kultury fizycznej, którego istotnym elementem jest inwestowanie w publiczne obiekty sportowe i rekreacyjne, sprawdza się w Krakowie doskonale. Wszak dla mieszkańców ważna jest nie tylko możliwość podziwiania od czasu do czasu wielkich wydarzeń sportowych, ale przede wszystkim dobre warunki do uprawiania sportu na co dzień. W ostatniej dekadzie Kraków sporo zainwestował w tę ważną sferę życia, dzięki czemu na mapie miasta przybyło wiele nowych obiektów sportowych: basenów, boisk, hal treningowych, orlików czy wreszcie... stadionów. Wymieńmy choćby kilka z nich.

Miłośnicy pływania mają w czym wybierać: od 2007 r. mogą korzystać z odkrytego basenu przy ul. Bulwarowej, krytego basenu w ośrodku sportowo-rekreacyjnym Kurdwanów Nowy oraz pływalni w Ośrodku Sportu i Rekreacji Kol-

na. W tym ostatnim znajdują się także m.in. hala sportowa, siłownia i gabinety odnowy biologicznej, a w jego pobliżu – tor kajakarstwa górskiego. W 2008 r. oddano do użytku liczące 6 tys. m kw. Centrum Rozwoju Com-Com Zone z pływalnią, halą sportową, trzema salami treningowymi, siłownią i częścią rekreacyjną. Miesięcznie sport uprawia tu ok. 30 tys. osób. CCZ zarządzane jest przez Stowarzyszenie SIEMACHA, które jest zarządcą także otwartego w tym roku basenu w Prokocimiu przy ul. Kurczaba.

Po 2007 r. w Krakowie ruszyła realizacja rządowego projektu „Moje Boisko – Orlik 2012”. Po pięciu latach możemy pochwalić się 14 boiskami.

Dobrym podsumowaniem będzie wyróżnienie Krakowa przez Europejskie Stowarzyszenie Stolic Sportowych ACES tytułem Europejskiego Miasta Sportu 2014. Oceniający zwrócili szczególną uwagę na nowatorskie działania służące promowaniu sportu i aktywnego stylu życia. Dodajmy, że podczas VII Gali Sportowej Polski Kraków otrzymał tytuł Sportowej Gminy 2012, przyznawany samorządom umiejętnie łączącym budowę nowoczesnych obiektów z rozwojem sportu i rekreacji.

10. W TRAKCIE...

Ostatnie 10 lat to okres dobry dla Krakowa, czas wykorzystanych szans. Program inwestycyjny Krakowa przekroczył 8 mld zł. Przed nami kolejne wyzwania i projekty ważne dla rozwoju Krakowa. Wśród nich warto wymienić dwa przedsięwzięcia.

W październiku 2010 r. ruszyła budowa Centrum Kongresowego ICE przy rondzie Grunwaldzkim. Nowoczesny, wielofunkcyjny obiekt umożliwi kompleksową i profesjonalną organizację sympozjów i konferencji na światowym poziomie, będzie też idealnym miejscem dla festiwalu, koncertów i innych wydarzeń kulturalnych. Termin uruchomienia Centrum Kongresowego ICE planowany jest na jesień 2014 r., ale obiekt już teraz budzi zainteresowanie jako miejsce organizacji wydarzeń kongresowych. Na 2015 r. potwierdzone są trzy rezerwacje od podmiotów z branży medycznej i rolniczej.

Z kolei latem 2011 r. rozpoczęła się budowa Hali Widowiskowo-Sportowej na Czyżynach. Kompleks składa się z dwóch zasadniczych części: hali głównej przeznaczonej dla 15 tys. widzów oraz hali treningowej. Będą tam rozgrywane zawody o randze zarówno krajowej, jak i międzynarodowej w co najmniej 18 dyscyplinach sportowych. Jedną z pierwszych dużych imprez sportowych, które odbędą się w czyżyńskiej arenie, będą Mistrzostwa Świata w Piłce Siatkowej Mężczyzn (październik 2014 r.). Miasto ubiega się także o organizację na Czyżynach Mistrzostw Europy Mężczyzn w Piłce Ręcznej 2016.

foto: Wiesław Najjar / UMJK

Com-Com Zone cieszy się olbrzymią popularnością wśród krakowian

Czasem mam wolną sobotę...

O tym, jak zmieniał się Kraków, o godzinach spędzonych w pracy, o sukcesach, niepowodzeniach oraz o pisaniu wspomnień z **Jackiem Majchrowskim**, Prezydentem Miasta Krakowa, rozmawia Beata Klejbuk-Goździalska.

foto: archiwum prywatne

Czy lubi Pan udzielać wywiadów?

Jacek Majchrowski: Nie.

Do wywiadu jeszcze zdjęcie trzeba zrobić... Czy lubi Pan być fotografowany?

JM: Nie lubię i dlatego przy większości wywiadów pojawia się praktycznie to samo zdjęcie. Choć oczywiście gazety robią też zdjęcia całkiem niezależnie.

Fotografować się Pan nie lubi, ale na scenie czuje się jak ryba w wodzie... nawet w stroju krasnoludka. Nie chciałby Pan kiedyś zagrać w czymś poważniejszym? Jak np. Janina Paradowska, która kilka lat temu wystąpiła w Teatrze Kwadrat?

JM: (śmiech) Chętnie bym wystąpił. Kiedyś nawet był taki pomysł, by w serialu kręconym w Krakowie przez TVN główna bohaterka spotkała się z prezydentem Krakowa – i miał to być autentyczny prezydent. Niestety, nie doszło do skutku...

To teraz trochę poważniej. Dziesięć lat to dużo. Ile godzin dziennie Pan pracuje?

JM: Do pracy przychodzę po 7.00, wracam między 20.00 a 21.00... Czasem oczywiście pracuję też w soboty i niedziele.

W takim razie kiedy Pan pracuje nad książkami? Czy może tak jak Balzacowi wystarczą Panu cztery godziny snu?

JM: Bardzo żałuję, że tak nie jest. Od lat mam swój ustalony rytm – chodzę spać wcześniej, ok. godz. 22.00, ale dzięki temu wstaję też wcześniej i wtedy mogę pracować. Miałem i takie okresy, np. na studiach, kiedy kładłem się spać o 20.00, a wstawałem o 4.00 rano.

Czyli dziennie wychodzi ok. 12–13 godzin pracy, w weekendy też Pan pracuje... Po co to Panu?

JM: Żona też zadaje mi to pytanie... Jest pewna satysfakcja z tego, co robię. Warto pracować po 12 godzin, by widzieć, jak zmienia się miasto. Poza tym czasem zdarza mi się wrócić do domu przed 18.00, czasami mam wolną sobotę lub niedzielę... Choć rzeczywiście, taki tryb pracy bywa uciążliwy, bo moje wnuki widzą z reguły tylko w weekendy, mimo że mieszkamy ra-

zem. W tygodniu, gdy wychodzę, one jeszcze śpią, a gdy wracam, one już śpią.

Zgodnie z tezą Leszka Kołakowskiego „na organy władzy w razie potrzeby trzeba narzekać, a potrzeba jest prawie zawsze”. Zgodzi się Pan z tą teorią?

JM: Narzekanie leży w charakterze narodowym Polaków, więc nie można się z tym nie zgodzić.

Jak Pan znosi krytykę? I podczas kampanii wyborczych, i w trakcie kadencji Pańscy rywale nie szczędzili Panu ostrych słów...

JM: Mam dosyć grubą skórę, przyzwyczałem się już trochę do tego. Nie ukrywam jednak, że czasami sprawiają mi przykrość niesprawiedliwe słowa pod moim adresem wypowiedziane przez osoby, po których bym się tego nie spodziewał. Okazuje się wtedy najczęściej, że polityczne interesy są niestety ważniejsze od więzi koleżeńskich. I choć w takich sytuacjach jednoznacznie te więzy zrywam, zawód zostaje.

Podobno bywa Pan złośliwy...

JM: Niektórzy tak twierdzą, ale ja bym tak nie powiedział.

Wróćmy do dziesiątki... Czy trudniejszy był pierwszy czy dziesiąty rok prezydentury?

JM: Tego nie da się porównać. Pierwszy rok był dla mnie rokiem uczenia się, poznawania, z kolei ten rok jest trudny pod względem finansowym, co wynika z ogólnej sytuacji nie tylko w naszym kraju, ale na całym świecie. Trudno zatem porównywać pierwszy i dziesiąty rok – każdy był trudny, ale inne były tego przyczyny.

Przez 10 lat Kraków naprawdę bardzo się zmienił...

JM: I właśnie dla tych zmian warto pracować kilkanaście godzin dziennie...

Które zmiany są dla Pana najbardziej spektakularne?

JM: Na to, jak Kraków się zmieniał przez ostatnie lata, należałoby spojrzeć kompleksowo. Popatrzmy choćby na centrum; mamy ul. Długą, która jest wyremontowana, podobnie wszystkie uliczki między Długą a pl. Matejki. Plac Matejki jest nowy, odnowiona jest ul. Warszawska i jej okolice. Następnie mamy Pawią, jedynym w Polsce tunelem tramwajowym możemy przejechać do ronda Mogińskiego, skąd nowy ciąg tramwajowy wzdłuż ul. Powstania Warszawskiego prowadzi do ronda Grzegorzecckiego, a stamtąd do Nowego Płaszowa. Czyli mamy odnowiony cały ogromny kompleks. W tej chwili pracujemy nad ul. Mogiłską i linią tramwajową od ronda do pl. Centralnego. Podobnie – kompleksowo – możemy spojrzeć na Nową Hutę ze stadionem Hutnika na Suchych

► Stawach, centrum Com-Com Zone, Bulwarową, basenami, boiskami sportowymi itp.

Kraków naprawdę bardzo się zmienił, choć oczywiście najbardziej widoczne będzie jest to dla kogoś, kto przyjeżdża do Krakowa raz na jakiś czas. Mieszkając tutaj na co dzień, uczestniczymy w całym procesie zmian i szybko się do nich przyzwyczajamy. Mało kto już dziś pamięta, jak dawniej wyglądał plac przed dworcem PKP...

Czy potrafi Pan się przyznać do niepowodzeń?

JM: Tak, jeżeli są takie, to się przyznaję.

Jakiej decyzji podjętej w ciągu tych 10 lat żałuje Pan najbardziej?

JM: To, czego żałuję najbardziej – i powtarzam to ciągle – to wybudowanie dwóch stadionów w Krakowie zamiast jednego. Nie była to moja decyzja, ale odczuwam dyskomfort z tego powodu.

Przeciętnemu obywatelowi wydaje się, że prezydent miasta może niemal wszystko. Jak to jest naprawdę? Co Pan może, a gdzie nie poradzi?

JM: Jest mnóstwo podmiotów, nie tylko w Krakowie, ale we wszystkich polskich miastach, które są niezależne od prezydenta. Ja jestem uzależniony np. od Wojewódzkiego Konserwa-

tora Zabytków. Kapitalnym przykładem pokazującym, że prezydent nie wszystko może, jest sprawa barki na Wiśle – wszyscy mówili, że to była sprawa miasta. Fakty są jednak inne – gdy coś stoi na wodzie, podlega Urzędowi Żeglugi Śródlądowej, który podejmuje niezależne decyzje.

Gdyby miał Pan władzę absolutną i nieograniczone środki, co by Pan zrobił do końca kadencji?

JM: Przede wszystkim pewne rzeczy powstałyby szybciej. Przy nieograniczonych środkach priorytetem byłoby rozwiązanie problemów komunikacyjnych. Z innych spraw – szybciej dostosowalibyśmy nasze szpitale do norm unijnych.

Czy będąc prezydentem, zyskał Pan więcej przyjaciół czy wrogów?

JM: Wyznam jedną żelazną zasadę – nie załatwiam spraw tzw. „ludzkich” na boku. Sądzę, że jest pewna grupa znajomych, którzy sądziłi, że dzięki temu, że jestem prezydentem, załatwią sobie różne sprawy, niezłatwione dotąd ze względów prawnych, formalnych. Tych rzeczywiście mogłem stracić.

Pamiętam, jak podczas imienin życzenia składało mi mnóstwo osób. Jedną z nich był mój przyjaciel, który powiedział, że życzy mi tego samego, co wszyscy inni – ale on robi to szczerze.

Kraków nie ma szczęścia do władzy centralnej. Jak Pan myśli, z czego to wynika?

JM: Nie jest to kwestia tylko ostatnich lat. W zasadzie mieliśmy jedną znakomitą decyzję władz centralnych w stosunku do Krakowa – powołanie Społecznego Komitetu Odnowy Zabytków Krakowa. Przyczynił się do tego osobiście, zresztą wbrew woli Gierka, Henryk Jabłoński, przez kilkanaście lat pełniący funkcję przewodniczącego SKOZK-u. Dodajmy, że w 1992 r. uchwałą Rady Miasta Jabłońskiemu odebrano tytuł Honorowego Obywatela Miasta Krakowa.

A z czego to wynika? Proszę zauważyć, że wszyscy politycy, np. z Wrocławia, obojętnie z jakiej są opcji, zawsze lobbują za Wrocławiem. Nasi politycy tego nie potrafią.

Nie mogę nie zapytać, czy nie wyklucza Pan startu w kolejnych wyborach...

JM: Decyzję podejmę jakieś pół roku przed wyborami.

A czy możemy się spodziewać wspomnień po trzech kadencjach?

JM: Wspomnienia powstają i można się ich spodziewać po zakończeniu mojego urzędowania.

A czy ktoś powinien obawiać się ich publikacji?

JM: Nie sądzę. Tam jest sama prawda...

Kalendarium Prezydenta Miasta Krakowa

23 listopada

- Wykład dla młodzieży szkolnej poświęcony polskiej drodze do niepodległości przeprowadzony w ramach programu „Nowoczesny patriotyzm”, Zamek Królewski na Wawelu
- Powitanie żołnierzy XI Zmiany PKW Afganistan, pl. Matejki

- Jubileusz 130-lecia Szkoły Podstawowej nr 68, ul. Porzeczkowa 3

25 listopada

- Uroczystość odsłonięcia tablic na Szlaku Pamięci Getto 1941–1943

28 listopada

- Posiedzenie Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, Warszawa

29 listopada

- Wizyta w Szpitalu św. Rafała, ul. Bochenka
- Wręczenie odznaki Honoris Gratia Marianowi Gredze – krakowskiemu rzemieślnikowi od 65 lat naprawiającemu wieczne pióra

1 grudnia

- Otwarcie Targów Bożonarodzeniowych, Rynek Główny
- Jubileusz 110. rocznicy powstania VII Liceum Ogólnokształcącego im. Zofii Nałkowskiej w Krakowie
- 18. rocznica powstania Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha
- Spotkanie z Cechem Złotników, Jubilerów i Pokrewnych Zawodów

3 grudnia

- Uroczystości barbórkowe, Muzeum Inżynierii Miejskiej

Kraków coraz bardziej „smart”

Jakie powinny być wytyczne dla strategii „inteligentnego” Krakowa? Co zrobić, by stolica Małopolski utrzymała pozycję lidera we wdrażaniu idei smart city? Na te i wiele innych pytań próbowano znaleźć odpowiedzi podczas konferencji z cyklu „Inteligentne Miasto Kraków”, która w połowie listopada odbyła się w Muzeum Lotnictwa Polskiego.

foto: Paweł Krawczyk / UMMK

Mobilna aplikacja myKRK dla systemu Android została uruchomiona w ramach Miejskiej Platformy Internetowej „Magiczny Kraków”

Jan Machowski

Konferencję „Strategia dla inteligentnego Krakowa” zorganizował Krakowski Park Technologiczny w ramach projektu Małopolski Park Technologii Informatycznych – Ośrodek Innowacyjności KPT. Uczestniczyli w niej przedstawiciele władz miasta i województwa, kierownictwo Krakowskiego Parku Technologicznego, a także naukowcy. – W ostatnich latach wdrożyliśmy kilka inteligentnych projektów w takich dziedzinach, jak transport publiczny, zarządzanie oraz usługi dla mieszkańców i turystów, które w istotny sposób wpłynęły na poprawę jakości życia czy lepszą obsługę mieszkańców przez administrację – mówiła podczas konferencji Elżbieta Koterba, zastępca prezydenta Krakowa.

Usługi online

Wśród miejskich projektów smart wyróżnić można „Monitorowanie jakości usług publicznych”. – To projekt zintegrowanego, a co ważne, opartego na partycypacji społecznej systemu monitorowania usług dla mieszkańców – wskazywała Elżbieta Koterba. Równolegle od kilku lat wdrażany jest System Elektronicznych Usług Publicznych. Obecnie online uruchomionych jest 89 usług publicznych. W Krakowie działa także projekt pod nazwą „Miejski System Informacji Przestrzennej”. – Polega on na utworzeniu jednolitego zbioru danych przestrzennych. To narzędzie bardzo przydatne szczególnie dla inwestorów – mówiła zastępca prezydenta Krakowa.

W naszym mieście testowany jest też system przyjmowania i realizacji zgłoszeń dotyczących wszelkich spraw związanych z utrzymaniem dróg. – Pozwala on użytkownikom

dróg na zgłaszanie problemów występujących na jezdniach, głównie dziur, za pomocą smartfonów czy poczty elektronicznej. W przyszłości chcielibyśmy poszerzyć obszar działania tego systemu o inne elementy infrastruktury komunalnej – deklarowała Elżbieta Koterba. Warto wiedzieć, że coraz więcej tras komunikacyjnych obsługuje specjalny system sterowania ruchem, przez co sprawniej jeżdżą pojazdy komunikacji miejskiej, a ruch samochodów jest płynniejszy.

Inteligentne rozwiązania wprowadził też Zarząd Budynków Komunalnych. Dzięki uruchomieniu w 2009 r. systemowi GRANIT można w sposób szybki i prosty zarządzać zasobem mieszkaniowym, sprawniej obsługiwać mieszkańców i udzielać im niezbędnych informacji, bez konieczności sięgania do akt w postaci papierowej. W ramach nowych rozwiązań uruchomiony został moduł „Windykacja”, który pozwala na skuteczniejsze ściganie dłużników.

Magiczny Kraków mobilnie

Z kolei przydatna z punktu widzenia turystów jest mobilna aplikacja myKRK dla systemu Android, uruchomiona w maju tego roku w ramach Miejskiej Platformy Internetowej „Magiczny Kraków”. Aplikacja umożliwia wyświetlanie położenia użytkownika wraz z lokalizacjami obiektów turystycznych. – Nie poprzestajemy na już działających inteligentnych systemach. W przyszłości chcemy rozbudować aplikację myKRK, utworzyć Mieszkaniowy Bank Zamian, uruchomić platformę do zgłaszania barier dla osób niepełnosprawnych, a także poszerzyć system nadzoru infrastruktury drogowej – wymieniała wiceprezydent Koterba.

Ważnym punktem konferencji był też panel dyskusyjny, podczas którego próbowano wypracować wskazówki dla twórców strategii inteligentnego Krakowa. Swoimi pomysłami podzielili się m.in.: dr Rudolf Giffinger z Vienna University of Technology, prof. Leszek Kotulski z Akademii Górniczo-Hutniczej oraz radni Krakowa.

W zorganizowanej z inicjatywy Krakowskiego Parku Technologicznego konferencji z cyklu „Inteligentne Miasto Kraków” uczestniczyli również reprezentanci kilku europejskich metropolii. Swoimi doświadczeniami dzielili się przedstawiciele Barcelony, Lizbony, Manchesteru, Wiednia oraz Helsinek. Zagraniczni mówcy podkreślali, że technologia nie jest celem samym w sobie. To środek do rozwiązywania problemów miast i mieszkańców.

Konferencja „Strategia dla inteligentnego Krakowa” odbyła się pod patronatem Prezydenta Miasta Krakowa Jacka Majchrowskiego oraz Przewodniczącego Rady Miasta Krakowa Bogusława Kośmidera.

Second Chance

W 2009 r. dziesięć podmiotów z pięciu miast Europy Środkowej: Norymbergi, Lipska, Krakowa, Wenecji i Lublany przystąpiło do projektu „Second Chance – From Industrial Use to Creative Impulse”, dzięki któremu dawne obiekty przemysłowe zyskały drugą szansę poprzez połączenie nowego programu użytkowego – działalności kulturalnej – z zastaną substancją budowlaną.

fot. archiwum Biura Funduszy Europejskich UMK

W ramach projektu Second Chance zrealizowano pierwszy etap prac przystosowujących kwartał św. Wawrzyńca do potrzeb odbiorców kultury

Anna Długosz

Wśród przestrzeni poprzemysłowych objętych projektem znalazły się takie miejsca, jak fabryka AEG w Norymberdze, przędzalnia w Lipsku, fabryka rowerów w Lublanie, Arsenał w Wenecji oraz zajezdnia tramwajowa w Krakowie. Realizacja głównego założenia projektu – rewitalizacji miejsc poprzemysłowych na cele działalności kulturalnej – w każdym z miast miała swój bardzo indywidualny charakter.

Druga szansa za granicą

W Norymberdze ponad 160 tys. m kw. dawnej fabryki AEG wyłączzonej z produkcji w 2007 r. zostało zagospodarowane na nowo przez prywatnego inwestora. Zamierzeniem tych działań było stworzenie przestrzeni przyjaznej mieszkańcom, łączącej w sobie funkcje usługowe i bogatą ofertę „przemysłów czasu wolnego”. W ramach projektu zagospodarowano 4 tys. m kw. obiektu na cele kulturalne. Powstały

tam scena teatru amatorskiego, siedziba szkoły muzycznej i Centro Español, a także miejska instytucja kultury.

W innym kierunku poszły działania Lipska. Na terenie Spinnerei, jednej z największych historycznych przędzalni bawełny działających w Europie w XIX w., jedną z hal przekształcono w unikatowe centrum sztuki i kultury o nazwie HALLE 14. Centrum, po wykonaniu inwestycji pilotażowej projektu, czyli stworzeniu sześciu pracowni artystycznych – rozpoczęło międzynarodowe programy wymiany oraz uruchomiło międzynarodowy program rezydencji artystów. Realizowane są tam również projekty na rzecz rozwoju kultury i sztuki.

Wenecki Arsenał to dawna stocznia i zakład remontowy zbudowane dla floty wojennej. Unikatowa w skali światowej budowla powsta-

ła w XII w. i w czasach świetności była największym tego typu obiektem w Europie. Na terenie Arsenалу od 1980 r. odbywa się Biennale, które było impulsem do rozpoczęcia prac mających na celu zachowanie zabytkowych obiektów. Inwestycja w ramach projektu „Second Chance” polegała na adaptacji stanowiącej część kompleksu wieży Porta Nuova na centrum wystawiennicze. Obiekt zaplanowano jako „centrum operacyjne” całego Arsenalu.

Zupełnie odmienny charakter ma rewitalizacja dawnej fabryki rowerów ROG – jednego z nielicznych zachowanych przykładów architektury industrialnej Lublany. Jej renowacja ma doprowadzić do stworzenia Centrum Sztuki Współczesnej ROG. W ramach projektu nie został jednak zrewitalizowany sam obiekt, ponieważ przedsięwzięcie to wymaga zbyt dużych nakładów finansowych. W jego sąsiedztwie powstała samodzielna przestrzeń wystawiennicza – Rog-Lab, która, bazując na realizowanej od kilku lat w Lublanie koncepcji miasta kreatywnego, ma stanowić impuls do dalszej rewitalizacji obszaru.

A w Krakowie...

Krakowska część projektu związana jest z dalszymi pracami na zrewitalizowanym kwartale św. Wawrzyńca. W ramach projektu „Second Chance” zrealizowany został pierwszy etap prac przystosowujących zabytkowy zespół do potrzeb odbiorców kultury – w ten sposób uzyskano platformę dla różnorodnych działań międzynarodowych: wystaw i przedstawień, spotkań, konferencji, warsztatów i koncertów. Docelowo planowane jest stworzenie tam interdyscyplinarne centrum kulturowego.

W związku z zakończeniem inwestycji pilotażowych w ramach projektu „Second Chance – From Industrial Use to Creative Impulse”, współfinansowanego ze środków Programu dla Europy Środkowej, Urząd Miasta Krakowa we współpracy z Muzeum Inżynierii Miejskiej w Krakowie na początku grudnia 2012 r. zorganizował konferencję, której celem była prezentacja rozwiązań dotyczących przekształcania tradycyjnej przemysłowej tkanki miasta na cele działalności kulturalnej. Program konferencji objął podsumowanie rewitalizacyjnych inwestycji pilotażowych przeprowadzonych

Krakowska część projektu związana jest z pracami na zrewitalizowanym kwartale św. Wawrzyńca.

przez miasta partnerskie w ramach projektu, a także prezentację innych działań rewitalizacyjnych przestrzeni postindustrialnych Krakowa oraz innych miast Polski: MOCAR-u i Teatru Łażnia Nowa z Krakowa, Muzeum Sztuki z Łodzi oraz Starego Browaru z Poznania.

Odszedł profesor Jacek Woźniakowski

29 listopada w wieku 92 lat zmarł w Warszawie profesor Jacek Woźniakowski, pierwszy prezydent Krakowa w III RP (1990–1991).

Maciej Kot

Jacek Woźniakowski urodził się 23 kwietnia 1920 r. w Biórkowie w rodzinie ziemiańskiej. Jako podchorąży 8. Pułku Ułanów uczestniczył w kampanii wrześniowej. Był działaczem konspiracyjnej organizacji „Tarcza”, a później adiutantem komendanta mieleckiego obwodu AK. Po wojnie ukończył polonistykę na Uniwersytecie Jagiellońskim.

Od 1945 r. Jacek Woźniakowski współpracował z „Tygodnikiem Powszechnym”, był sekretarzem redakcji tego pisma, a później zastępcą redaktora naczelnego. Był także jednym z założycieli powstałego w 1959 r. w Krakowie Wydawnictwa Znak, jego wieloletnim dyrektorem i redaktorem naczelnym. W latach 1953–1991 Jacek Woźniakowski wykładał na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim. W 1980 r. został mianowany na profesora nadzwyczajnego, a dziesięć lat później uzyskał tytuł profesora zwyczajnego.

Jacek Woźniakowski uczestniczył w zakładaniu Klubów Inteligencji Katolickiej w Krako-

wie i Warszawie. Należał do Papieskiej Rady ds. Kultury, Społecznego Komitetu Odnowy Zabytków Krakowa, był współzałożycielem i wykładawcą Towarzystwa Kursów Naukowych, które sprawowało pieczę nad nielegalnym Uniwersytetem Latającym.

Krakovianie pamiętają Jacka Woźniakowskiego jako pierwszego po upadku komunizmu prezydenta miasta. Pełnił tę funkcję w latach 1990–1991. Wszedł do władz miasta z wizją Krakowa jako pomostu między Wschodem a Zachodem Europy. Wyrazem tego było przygotowanie koncepcji otwartego w 1991 r. Międzynarodowego Centrum Kultury (MCK). Jako prezydent Krakowa doprowadził do podjęcia przez Radę Miasta uchwał o nawiązaniu współpracy z Wilnem, o przystąpieniu do Związku Miast Polskich, Ligi Miast Europejskich i Stowarzyszenia Eurocities oraz o sygnowaniu Karty Miast Europejskich.

Został dwukrotnie odznaczony Krzyżem Walecznych. Otrzymał m.in. Złoty Krzyż Zasługi, Krzyż Oficerski Orderu Odrodzenia Polski. Był laureatem srebrnego medalu Cracoviae

Jacek Woźniakowski (1920–2012)

Merenti przyznawanego za zasługi dla miasta. Został także odznaczony Złotym Medalem Zasługi Kulturze Gloria Artis.

W 2006 r. prezydent Lech Kaczyński odznaczył Jacka Woźniakowskiego Krzyżem Komandorskim z Gwiazdą Orderu Odrodzenia Polski za wybitne zasługi dla rozwoju polskiej demokracji, za działalność na rzecz dialogu i dobra wspólnego.

Profesor Jacek Woźniakowski został pochowany w sobotę 8 grudnia na cmentarzu w Łaskach k. Warszawy.

Będą dotacje na wymianę pieców

Radni przyjęli prezydencki projekt uchwały dotyczącej Programu Ograniczenia Niskiej Emisji dla Miasta Krakowa. Regulamin zasad oraz wzory wniosków o dofinansowanie będą dostępne na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miasta Krakowa na początku stycznia 2013 r.

Maciej Kot

Podczas ostatniej w listopadzie sesji Rady Miasta Krakowa przyjęto uchwałę w sprawie Programu Ograniczenia Niskiej Emisji dla Miasta Krakowa. W porównaniu do zasad obowiązujących do tej pory nowy regulamin dofinansowania do wymiany pieców węglowych na proekologiczne rozwiązania grzewcze jest bardziej korzystny dla mieszkań-

ców. – Chcemy, aby miejski program likwidacji niskiej emisji był jeszcze efektywniejszy. Dlatego w uchwale Rady Miasta wprowadzono korzystniejszy sposób ustalania dotacji. Liczymy, że 100 proc. dofinansowania spowoduje jeszcze większe zainteresowanie likwidacją palenisk węglowych – mówi Ewa Olszowska-Dej, dyrektor Wydziału Kształtowania Środowiska UMK.

Nowa uchwała uwzględni też porozumienie z 15 maja tego roku w sprawie wspólnych

działań zmierzających do zmniejszenia ilości emitowanych do atmosfery zanieczyszczeń pochodzących z procesów spalania paliw stałych. Pod dokumentem podpisali się przedstawiciele Gminy Miejskiej Kraków oraz Województwa Małopolskiego, Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Miejskiego Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej SA w Krakowie, Elektrociepłowni Kraków SA w Krakowie, Elektrowni Skawina SA, Polskiego Górnictwa Naftowego i Gazownictwa SA oraz firmy TAURON Sprzedaż Sp. z o.o.

Przypomnijmy, że aby poprawić jakość powietrza, Kraków od wielu lat realizuje programy dopłat do wymiany starych pieców węglowych na ekologiczne rozwiązania grzewcze. Jednak zdaniem ekspertów, aby stan powietrza w polskich miastach zdecydowanie się poprawił, konieczne są zmiany w polskim prawie. Niezbędna jest nowelizacja lub zmiana dotychczasowych zapisów w wielu ustawach, nie tylko w Prawie ochrony środowiska, ale również w Prawie energetycznym i Prawie budowlanym.

Szlak Pamięci

Getto 1941–1943

Szlak Pamięci nie opowie dramatycznej historii getta, ale zdejmuje anonimowość z konkretnych miejsc, w których ta historia się działa. W siedmiu punktach na terenie Starego Podgórza pojawiły się tablice informujące o przebiegu Szlaku Pamięci Getto 1941–1943.

Patryk Lewandowski

Symbolicznego odsłonięcia tablic, na którym pojawili się m.in. przedstawiciele miasta i środowiska żydowskiego, reprezentanci starego i młodego pokolenia, wszyscy, którym zależy na przywracaniu i pielęgnowaniu pamięci, dokonano 25 listopada. Uczestnicy uroczystości przeszli trasę szlaku i zatrzymywali się przy każdej z tablic. Historię poszczególnych miejsc odczytali: Zofia Radzikowska – wieloletnia radna Miasta Krakowa, członek Gminy Wyznaniowej Żydowskiej w Krakowie; Tadeusz Jakubowicz – przewodniczący Gminy Wyznaniowej Żydowskiej w Krakowie; Bronisława Horowitz-Karakulska; Lili Haber – przewodnicząca Związku Krakowian w Izraelu; Joanna Florkiewicz-Kamieniarczyk – dyrektor Wydziału Rewaloryzacji Zabytków Krakowa i Dziedzictwa Narodowego Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie; Jonatan Orenstein – dyrektor Centrum Społeczności Żydowskiej w Krakowie oraz Jerzy Aleksandrowicz, syn Juliana, znanego krakowskiego lekarza pochodzenia żydowskiego, który przeżył Holokaust. – Dziękuję wszystkim, jakże licznym osobom, które w ciągu minionych trzech lat angażowały się w realizację tego zadania, a których nie sposób tutaj wymienić – mówił prezydent Jacek Majchrowski. – Taka inicjatywa nie mogła zostać zrealizowana bez udziału tych, którzy poprzez swoją działalność, wiedzę, a nierzadko osobiste doświadczenia mieli szczególne uprawnienia do tego,

by współdecydować o jej kształcie – podkreślał prezydent Krakowa.

Drugą część uroczystości – w Galerii Sarmach – rozpoczęto kadiszem, czyli modlitwą za zmarłych. Tam przedstawiono także prezentację przygotowaną przez Katarzynę Zimmerer i Centrum Społeczności Żydowskiej w Krakowie, upamiętniającą m.in. miejsca Szlaku Getto 1941–1943.

Projekt Szlak Pamięci Getto 1941–1943 został zrealizowany przez Urząd Miasta Krakowa. Jego inicjatorem był Adam Aptowicz – koordynator Towarzystwa Przyjaźni Izrael-Polska ds. upamiętniania zbrodni niemieckich. Celem projektu jest zachowanie pamięci o żydowskich współobywatelach Krakowa, zgładzonych przez hitlerowców w latach II wojny światowej oraz upamiętnienie miejsc znajdujących się na obszarze dawnego getta na Podgórze. Na każdej z siedmiu tablic znajdują się mapa szlaku oraz krótka informacja o danym miejscu w trzech językach: polskim, angielskim oraz hebrajskim. Tablice zostały umieszczone na następujących budynkach:

Rynek Podgórski 1 – w latach 1941–1943 na początku ul. Limanowskiego znajdowała się główna brama getta. W tym budynku w latach 1941–1942 miała swoją siedzibę Rada Żydowska (Judenrat), powołana przez okupanta i realizująca jego zarządzenia;

Limanowskiego 15a – w tym budynku w latach 1941–1942 znajdował się Dom Starców Żydowskich. W czasie akcji wysiedlenia 28 października 1942 r. okupanci niemieccy rozstrzelali jego pacjentów oraz dyrektora Jakuba Kranza;

Tablica na Szlaku Pamięci Getto 1941–1943

Rękawka 30 – w tym miejscu, w dawnym budynku szkolnym Stowarzyszenia Talmud Tora, w 1940 r. dr Aleksander Bieberstein uruchomił Szpital Zakaźny, który w 1941 r. znalazł się w granicach getta;

Dąbrówki 4/ul. Janowa Wola 13 – w tym miejscu w 1942 r. okupanci niemieccy zamordowali grupę starszych osób, m.in. znanego malarza Abrahama Neumanna i poetę Mordechaja Gebirtiga;

Józefińska 18 – w tym budynku w latach 1941–1943 znajdowała się siedziba Żydowskiej Samopomocy Społecznej. W pobliżu, w budynku nr 22 funkcjonował Dzienny Dom Opieki dla dzieci w wieku 6–14 lat. Podczas likwidacji getta w marcu 1943 r. okupanci niemieccy wymordowali wszystkich jego podopiecznych;

Józefińska 14/ul. Węgierska 18 – w tym budynku w latach 1941–1943 znajdował się Szpital Żydowski. Podczas likwidacji getta w marcu 1943 r. okupanci niemieccy wymordowali wszystkie osoby przebywające w szpitalu;

Józefińska 10/12 – w tym miejscu w latach 1941–1942 znajdował się Urząd Pracy, skąd kierowano Żydów do prac przymusowych. W latach 1941–1943 mieścił się tu też szpital dla przewlekle chorych i rekonwalescentów, prowadzony przez dr. J. Aleksandrowicza i dr. B. Bornsteina.

Przed wybuchem II wojny światowej w Krakowie mieszkało ponad 64 tys. Żydów (ok. 25 proc. ludności miasta). Po przymusowych wysiedleniach trwających od początku wojny pozostało ich ok. 16 tys. W marcu 1941 r. Niemcy utworzyli getto, którego granice wyznaczały ulice: Kącik, Traugutta, Lwowska, Rękawka, wschodnia i północna pierzeja Rynku Podgórskiego, Brodzińskiego, Piwna, Nadwiślańska i pl. Zgody (dziś Bohaterów Getta).

Podczas likwidacji getta w nocy z 13 na 14 marca 1943 r. wszyscy mieszkańcy zdolni do pracy zostali przeniesieni do obozu zagłady w Płaszowie, a pozostali – zamordowani na miejscu lub wywiezieni do Auschwitz.

Smarzowski ekranizuje powieść Pilcha

Wojciech Smarzowski – obecnie jeden z najwybitniejszych polskich reżyserów filmowych i teatralnych oraz scenarzysta – realizuje w Krakowie zdjęcia do filmu „Anioł” na podstawie powieści Jerzego Pilcha „Pod Mocnym Aniołem”. Premiera filmu planowana jest na początek 2014 r.

● Karolina Grysiak

Na ekranie zobaczymy największe gwiazdy polskiego kina: Roberta Więckiewicza, Andrzeja Grabowskiego, Adama Woronowicza, Mariana Dziędziela, Kingę Preis, Iżę Kunę, Iwonę Bielską, Arkadiusza Jakubika, Marcina Dorocińskiego oraz Jacka Braciaka. Koproducentem filmu jest Krakowskie Biuro Festiwalowe, a zdjęcia powstają dzięki wsparciu Krakow Film Commission. Produkcja jest beneficjentem IV Konkursu na Wspieranie Produkcji Filmowej organizowanego przez Regionalny Fundusz Filmowy w Krakowie, finansowanego ze środków Województwa Małopolskiego i Gminy Miejskiej Kraków.

Scenariusz filmu powstał na podstawie uhonorowanej Literacką Nagrodą NIKE powieści „Pod Mocnym Aniołem”. Książka Jerzego Pilcha to poruszająca historia człowieka walczącego z nałogiem alkoholowym, opowieść o niełatwej, momentami tragicznej walce o przetrwanie, o zwątpieniu, nadziei, kolejnym upadku, wielkiej determinacji. Jest to też opowieść o odwzajemnionej miłości do kobiety, która jest dla bohatera ostatnią szansą na powrót do normalności i wyzwolenie się z choroby.

Producent filmu Jacek Rzehak jest przekonany, że powstaje obraz niezwykle, ponadczasowy i uniwersalny. – Jest niezwykle ważny ze społecznego punktu widzenia: po jego obejrzeniu wiele osób zastanowi się nad tym, jakie są ich relacje z alkoholem. Gdzie jestem i gdzie za chwilę mogę się znaleźć? I jeśli tak się stanie, jeśli uda się wywołać refleksję, uratować kilka istnień ludzkich, to mogę z głębokim przekonaniem powiedzieć, że warto było podjąć walkę o to, aby zrealizować ten niezwykle, a jednocześnie bardzo trudny projekt – mówi Rzehak.

Przypomnijmy, że Krakow Film Commission działa w strukturach Krakowskiego Biura Festiwalowego. Wspiera realizację produkcji filmowych: pomaga przy uzyskiwaniu wszelkich wymaganych zezwoleń, a także dostępie do lokacji publicznych na terenie całego regionu. Koordynuje kontakty producentów z urzędami, policją, strażą miejską, strażą pożarną oraz pogotowiem ratunkowym. KFC pomaga partnerom również na wcześniejszych etapach produkcji m.in. w znalezieniu odpowiednich plenerów filmowych. Pomaga także w udostępnianiu dla potrzeb ekip filmowych obiektów znajdujących się na terenie miasta.

foto: Beata Dyrdała

Na planie filmu pt. „Anioł” w reż. Wojciecha Smarzowskiego

Kolęda Nova w Wigilię w TVP 2

W wigilijny wieczór zapraszamy do telewizyjnej Dwójki na niezwykle koncert „Kolęda Nova 2012”, zarejestrowany 5 grudnia w bazylice oo. Franciszkanów w Krakowie. Muzyczna uczta na antenie TVP z udziałem najwybitniejszych polskich artystów rozpocznie się o godz. 16.45. Widzowie usłyszą przygotowane specjalnie na koncert aranżacje najpiękniejszych polskich kolęd i utworów świątecznych. Artystom towarzyszyła orkiestra Sinfonietta Cracovia.

To już druga z rzędu edycja koncertu pod nazwą „Kolęda Nova”, przygotowywanego przez Krakowskie Biuro Festiwalowe i Program 2 TVP. Program koncertu powstał we współpracy z Piotrem Metzem, jednym z najbardziej znanych polskich dziennikarzy muzycznych. Zawiera on z jednej strony najpiękniejsze polskie kolędy, z drugiej – rozpoznawalne i królujące w okresie przedświątecznym w stacjach radiowych na całym świecie utwory z repertuaru m.in. Judy Garland, Johna Lennona, czy Nata Kinga Cole’a.

Tegoroczny koncert otworzył Tomasz Stańko, który wykonał kolędę „Jezus Malusieńki”. Po nim Monika Brodka zaprezentowała piosenkę Jeremiego Przybory i Jerzego Wasowskiego „Na całej połaci śnieg”. „Mizerna cicha” i „Gdy śliczna panna” – to utwory wybrane przez zespół Ballady i Romanse. Amerykańska wokalistka Rykarda Parasol wykonała piosenkę pochodzącą z musicalu „Spotkamy się w St. Louis” oraz utwór Johna Lennona i Yoko Ono „Happy Xmas” („War Is Over”). Łukasz i Iza Lach zaprezentowali „Oh Holy Night” Nata Kinga Cole’a, a Skubas – „Szarą kolędę” i „Mizerną cichą”. Katarzyna Nosowska wykonała utwór „Jest taki dzień”, Trebunie Tutki i Twinkle Brothers – góralską kolędę „Źródła” oraz utwór „Glory”, Waglewscy (Ojciec, Fisz & Emade) – piosenkę „Dwa po dwa”, a Pospieszalcy – utwór „Tak niedaleko do Betlejem”. W wielkim finale zaśpiewali wszyscy artyści biorący udział w koncercie. Zabrzmiąły w nim dźwięki „Poloneza A-dur” Fryderyka Chopina, które płynnie przeszły w jedną z najpiękniejszych i najbardziej poruszających polskich kolęd „Bóg się rodzi”. Projekt dofinansowano ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego. (KG)

Polak, Słowak – dwa bratanki

O 10 latach istnienia Konsulatu Generalnego Republiki Słowackiej w Krakowie, stosunkach polsko-słowackich oraz znajomości języka polskiego z Markiem Lisánskim, konsulem generalnym Słowacji w Krakowie rozmawiała Beata Sabatowicz.

Marek Lisánsky – z wykształcenia prawnik. W latach 2002–2006 konsul Republiki Słowacji w Krakowie, a od 2009 r. konsul generalny Republiki Słowacji w Krakowie

Konsulat istnieje już 10 lat, Pan tworzył tę placówkę od podstaw. Co najbardziej utkwiło w Pana pamięci?

Marek Lisánsky: 10 lat temu funkcjonowaliśmy w innej rzeczywistości. Nawet klimatycznej, bo pamiętam, że czołówki gazet nazajutrz po otwarciu konsulatu głosiły „Jabłonka: –32 st. C!”. To były czasy początków istnienia Euroregionów wzdłuż granicy polsko-słowackiej i współpracy samorządów, ale również przejść granicznych, kontroli paszportowych. Nie było Schengen, a my nie byliśmy w Unii Europejskiej. Do zadań konsulatu należało też wydawanie wiz dla obcokrajowców i zezwoleń na pobyt na Słowacji. Kraków także był inny. Inaczej wyglądał Rynek, Dworzec Główny, muzea. Ale inna była także mentalność krakowian. Gdy w tamtych czasach jeszcze gdzieś słyszałem „jadę w czeskie Tatry”, wiedziałem, ile jest jeszcze do zrobienia, by tę mentalność zmienić. I teraz, z perspektywy tych 10 lat, mogę powiedzieć, że nam się udało. Małopolskę i całą Polskę południową odwiedza corocznie 4–6 mln turystów ze Słowacji. Lotnisko w Balicach to jeden z najważniejszych punktów tranzytowych również dla Słowaków.

Konsulem był Pan do 2006 r. Potem, pracując w instytucjach rządowych, koncentro-

wał się Pan na prawach człowieka i sprawach mniejszości. Czy zdobyte wówczas wiedza i doświadczenie przydały się, gdy ponownie objął Pan stanowisko konsula?

ML: Należy podkreślić, że Małopolska to jedyny region Polski zamieszkały przez mniejszość słowacką, która liczy ok. 2–3 tys. osób. Mniejszość ta, podobnie jak Łemkowie, Romowie i inne narodowości tworzy wielkie bogactwo Małopolski, jej kultury, tradycji regionalnych, które trzeba pielęgnować. Kolejnym z fundamentów naszej działalności jest również opieka nad obywatelami słowackimi, zarówno mieszkającymi tutaj, jak i turystami. W pracy tej zarówno doświadczenie z instytucji rządowych, jak i wykształcenie prawnicze są bardzo przydatne.

Wątki polsko-słowackie, a nawet krakowsko-słowackie mają dość długą tradycję. Stały się nawet pewnym mottem dla wielu wydarzeń w Krakowie. Wystawa „Beniowski – nasz wspólny bohater”, odsłonięcie tablicy poświęconej Turzonom – radnym i burmistrzom Krakowa na przełomie wieków XV i XVI to jedynie wybrane przykłady tylko z 2012 r.

ML: Tak, to prawda. Wątki te potwierdzają źródła historyczne – jak np. pierwsza umowa handlowa między Koszycami i Krakowem z 4 marca 1394 r., której kopia podczas zeszłorocznej wy-

stawy „Koszyce–Kraków na wspólnej drodze”, dzięki hojności Muzeum Wschodniosłowackiego w Koszycach, wzbogaciła zasoby Muzeum Historycznego Miasta Krakowa. To Pałac Spiski przy Rynku Głównym w Krakowie. To cykliczne imprezy przybliżające kulturę słowacką, jak np. coroczny Tydzień Kultury Słowackiej czy „wymienne” koncerty Filharmonii lub Opery Krakowskiej i z ich odpowiednikami w Koszycach albo właśnie przygotowywana wystawa prac Andy Warhola w MCK, którego korzenie rodzinne są na Słowacji. I dziesiątki innych wydarzeń...

Choć nasze miasto partnerskie to Bratysława, ostatnio bardzo ożywiły się kontakty z Koszycami, Pana rodzinnym miastem, które w 2013 r. będzie Europejską Stolicą Kultury.

ML: Jestem przekonany, że oba miasta już są partnerami. Podobny charakter, atmosfera, genius loci i potencjał historyczno-kulturalny obu miast są fundamentem tej współpracy. Koszyce to obok Lwowa, Wiednia, Budy i Pragi historycznie najbliższe Krakowowi miasto w tej części Europy. A wspólne projekty w 2013 r. partnerstwo to tylko jeszcze bardziej utrwala.

Biegłe włada Pan językiem polskim, doskonale zna Pan historię Polski i Krakowa. Czy ta sympatia dla „polskości” wynika z korzeni rodzinnych?

ML: Europa Środkowa i Polska to faktycznie moje obszary zainteresowania. Ale moja znajomość języka polskiego to rezultat pozytywnego „przymusu”. Obejmując funkcję konsula w 2002 r., miałem świadomość, że znajomość języka polskiego to podstawa w nawiązywaniu kontaktów. Teraz to w praktyce mój drugi „język ojczysty”. Dodam, że mój syn uczęszcza do polskiej szkoły podstawowej, a córka do polskiego przedszkola. I często, gdy opowiadają mi, co zdarzyło się w szkole czy przedszkolu, rozmawiamy po polsku.

Czy ma Pan już sprecyzowane plany na 2013 r.?

ML: W 2013 r. moja działalność zawodowa będzie koncentrować się wokół dwóch ważnych wydarzeń: pierwsze to Koszyce jako Europejska Stolica Kultury 2013, drugie – 20-lecie niepodległej Słowacji. Oprócz kwestii związanych z kulturą, promocją i turystyką będą jeszcze dwa tematy strategiczne: zimowe igrzyska olimpijskie w Polsce i na Słowacji w 2022 r. oraz rozbudowa infrastruktury – nie tylko drogowej, ale przede wszystkim kolejowej między Polską i Słowacją, bowiem, jak mówi łańcińska maksyma, „gdzie jest droga, tam jest życie”.*

*Cały wywiad z konsulem Markiem Lisánskim dostępny jest na stronie: www.krakow.pl w zakładce: „Kraków otwarty na świat”.

Okiem przewodniczącego: zgoda buduje

Coraz częściej stoimy przed wyborem: czy działać ostro, zajmować zdecydowane stanowisko, czy raczej ustępować i liczyć, że i inni też tak się zachowają. Przed takim dylematem stoją nie tylko przedsiębiorcy, ale również politycy.

◀ Bogusław Kośmider*

Można nawet powiedzieć, że to właśnie politycy bardzo często doprowadzają do konfliktu. Jest to okazja do wystąpienia w mediach, do bycia cytowanym, do pokazania, jak jest się silnym i jak słaby jest przeciwnik. Media też lubią konflikt. Przedstawianie konfliktu zwiększa zainteresowanie słuchaczy, widzów czy czytelników. Czasem odbiorcy takiego przekazu narzekają, że w mediach słychać tylko jazgot, krzyk i bezdłną dyskusję, z której nic nie wynika. Krytykują, choć jednocześnie chętnie śledzą spory, w efekcie których jedna strona zgarnia wszystko, a druga nie dostaje nic. Prędzej czy później dochodzi jednak do rewanżu – kolejnego zwycięstwa jednych, przegranej i chęci odegrania się drugich.

Mechanizm dochodzenia do wspólnego zdania

Alternatywą są próby dogadywania się, szukania porozumienia i spotykanie się gdzieś pośrodku. Często osiągnięcie kompromisu jest bardzo trudne, gdyż każda ze stron oczekuje czegoś zupełnie innego. Zdarza się, że w dyskusji biorą udział osoby, które chcą tylko spektakularnego sukcesu i pogńębienia przeciwnika. Mimo to czasami udaje się wypracować jakieś rozwiązanie – kompromis, ustąpienie stron, znalezienie jakiegoś stanu pośredniego. Bywa jednak i tak, że po wszystkim pozostaje niesmak, gdyż nie osiągnięto maksimum tego, co było można. Nie ma poczucia tryumfu, choć nie ma też poczucia klęski. W ten sposób tworzy się porozumienia, oparte nie na pragnieniu pogńębienia przeciwnika, lecz na chęci utrzymania stanu, który daje coś każdej ze stron. Takie rozwiązania nie są jednak medialne, więc dziennikarze szukają na siłę różnic i nieporozumień. Długi i mozolny proces negocjacji jest obecny wszędzie. Tak działa Unia Europejska, to wielki mechanizm dochodzenia do wspólnego zdania.

Czego w takiej sytuacji chcą obywatele? Choć spory są widowiskowe – opieram się tutaj na wynikach wielu badań – to ludzie tak naprawdę liczą na porozumienie, na spokojne spełnianie ich oczekiwań. Jak powinni zatem postępować politycy, także ci lokalni? Czy powinni walczyć i za wszelką cenę domagać się realizacji swoich celów, czy też lepiej, aby się dogadywali i w spokoju realizowali cele na mniejszą skalę, ale za to pewniej? Lepszy kompromis czy ostra walka?

Każdy z czegoś rezygnuje

Często spotykamy się z różnymi reakcjami, wręcz protestami mieszkańców w wielu sprawach. To bardzo dobrze, że wyrażają oni swoje zdanie, choć czasem w dość gwałtowny sposób. To niewątpliwe prawo społeczeństwa obywatelskiego. Często protest jest sygnałem, że gdzieś dzieje

się źle. Pewnie bez protestu ekologów, ale przede wszystkim mieszkańców nie podjęto by różnych decyzji, np. o ochronie Młynówki Królewskiej czy Parku Duchackiego. Jednak sam protest nie wystarczy, potrzebne jest także działanie konstruktywne, szukanie rozwiązań, negocjowanie, wypracowywanie kompromisów i szukanie sposobów ich realizacji. I znowu nasuwa się pytanie – czy działamy na zasadzie „wszystko albo nic”, czy szukamy kompromisu: „my z czegoś zrezygnujemy, wy również”.

Mimo że nie osiągamy wszystkiego, o co walczymy, wypracowujemy trwalsze i bezpieczniejsze rozwiązania, które opłaca się także drugiej stronie.

Mieszkańcy protestują w wielu sprawach, ostatnio m.in. przeciw nowej sieci połączeń komunikacyjnych. Odpowiedzialność za komunikację ponoszą przede wszystkim urzędnicy miejscy, jednak także radni muszą zająć się tą sprawą. Nie ma idealnych rozwiązań. Jeśli ZIKiT powróci np. do starej trasy tramwaju nr 8, to będzie musiał zmienić trasy jeszcze kilku innych linii, co wywoła kolejne protesty. Coś trzeba wybrać, najlepiej wypracować kompromis. Śledząc dyskusję w mediach, także na forach internetowych, widzę społeczne poparcie dla wielu rozwiązań. Jak zakończy się ta sprawa? Kolejnymi protestami czy kompromisem?

Co będzie lepsze dla Krakowa?

Chcę także odnieść się do sprawy ewentualnego referendum. To oczywiste prawo obywateli, że mogą zebrać podpisy i odwołać tych, którzy rządzą miastem.

Zwróć jednak uwagę na fakty, o których się publicznie nie wspomina. Wiemy, że zgodnie z prawem podpisy będą zbierane do połowy stycznia, potem komisarz wyborczy będzie miał trochę czasu na sprawdzenie dokumentacji i – jeżeli wszystko okaże się w porządku – ogłoszenie terminu referendum. Można oszacować, że odbyłoby się w marcu lub kwietniu. Jeżeli dopisze frekwencja i władze zostaną odwołane, w maju lub w czerwcu przeprowadzone zostaną wybory. Co się stanie w międzyczasie z problemami Krakowa i kto je rozwiąże? Poza tym co mogą zrobić nowe władze? Skąd wezmą środki na zabezpieczenie niezbędnych potrzeb, jeśli nie przeprowadzą reform? Gdzie znajdą środki na edukację, mieszkalnictwo, nową siatkę połączeń, jeśli nie będą chciały zmieniać opłat czy podatków? Czy ci, którym przyjdzie rządzić miastem po okresie wielkiego zamieszania, będą w lepszej sytuacji? Czy Kraków będzie miał lepsze perspektywy? Czy będzie lepiej przygotowany na problemy? Każdy musi sobie sam odpowiedzieć na pytanie, co będzie korzystniejsze dla Krakowa.

Przysłowia są mądrością narodu. Zgoda buduje, niezgoda rujnuje. Która z nich będzie lepsza dla naszego miasta?

*Przewodniczący Rady Miasta Krakowa

Bogusław Kośmider

foto: Wiesław Hujar / UMK

Jak powinni zatem postępować politycy, także ci lokalni? Czy powinni walczyć i za wszelką cenę domagać się realizacji swoich celów, czy też lepiej, aby się dogadywali i realizowali cele na mniejszą skalę, ale za to pewniej?

Dla każdego coś miłego

W końcu XIX wieku w Krakowie z inicjatywy lekarza Henryka Jordana utworzony został pierwszy na świecie specjalny ogród wypoczynkowy dla dzieci i młodzieży. Założony wówczas na 22 hektarach ogród, który funkcjonuje do dziś, obecnie jako park im. dr. Henryka Jordana, wpisany został do rejestru zabytków 18 maja 1976 r.

Tomaz Friediger*

Plac zabaw w Parku Jordana w Dzielnicy V Krowodrza jest ściśle rozplanowany dla różnych grup wiekowych. Piasek, woda, różnorodne ukształtowanie terenu, kwiaty wokół placów zabaw i alejek, kawałki sznurka imitujące liany oraz odpowiednio zaprojektowane urządzenia zabawowe to elementy, z których powstał prawdziwy raj dla dzieci. W południowo-zachodniej części największego ogrodu Krowodrzy, wzdłuż alejek, funkcjonuje plenerowa siłownia, która umożliwia aktywny wypoczynek również rodzicom. Odpowiednio zaprojektowana i pielęgnowana zieleń spełnia funkcje estetyczne. Place wypoczynkowe urządzone w dużej przestrzeni parkowej nie wymagają osłaniania przed hałasem czy znacznym zanieczyszczeniem, bo od arterii miejskich oddziela je roślinność otuliny parkowej. Dlatego też należy pamiętać o uzupełnianiu drzew, żywopłotów i grup żywej zieleni, aby zachować odpowiednią izolację.

W parku im. dr. Henryka Jordana znajdują się bezpieczne i przyjazne środowisku alejki i skrzyżowania, wyposażone w zestaw znaków

drogowych, dzięki którym najmłodszy uczestnicy ruchu drogowego uczą się bezpiecznych zachowań. Często to właśnie takie tereny, wyposażone w ławki i huśtawki, place zabaw, sprzęt do gier i sportów stanowią o atrakcyjności miejsca publicznego. Tworzą sieć punktów aktywnego wypoczynku dla całych rodzin z osiedla, dzielnicy, a nawet całego miasta.

Park Jordana – miejsce rekreacji i odpoczynku dla starszych i młodszych krakowian

foto: Magdalena Bartłomiejczyk / UMK

Obecnie tereny zieleni i zabaw dla dzieci w Krowodrzy przeżywają renesans. Założono nowy ogródek jordanowski przy ul. Królewskiej 30–44, doposażono plac zabaw przy ul. Kmiecica; dba się o ogródek jordanowski w parku im. św. Wincentego á Paulo i na obszarze „Młynówki Królewskiej – Grottgera”. Powstał również pomysł lokalizacji ogródka jordanowskiego przy ul. Za Targiem, a miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru „Młynówka Królewska – Grottgera”, o powierzchni 22,1 hektara, obowiązujący od dnia 21 listopada 2012 r., ochronił dotychczasowe tereny zieleni parkowej i rekreacyjnej.

*członek komisji: Infrastruktury, Komunalnej; Architektury, Budownictwa i Urbanistyki oraz Ochrony Zieleni Rady i Zarządu Dzielnicy V Krowodrza

Bezpieczeństwo teleinformatyczne

Na kwestiach bezpieczeństwa skupili się radni podczas posiedzenia Komisji Rozwoju i Innowacji Rady Miasta Krakowa. Ich zdziwienie wywołał fakt, że Kraków nie dysponuje odpowiednią infrastrukturą kryzysową.

Błażej Siekierka

Brakach w tym zakresie członkowie komisji dowiedzieli się z wystąpienia Jerzego Mądryka, zastępcy dyrektora Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego. Mówił on o weryfikacji planów zarządzania kryzysowego w celu uwzględnienia nowych narzędzi teleinformatycznych, jak

i zmierzania się z nowymi zagrożeniami związanymi z elektronicznymi systemami wymiany informacji.

Brak odpowiedniej infrastruktury widoczny jest np. podczas wielkich wydarzeń lub kryzysów. Zobrazował to przewodniczący komisji Paweł Węgrzyn, podając przykład zerwania łączności telefonii komórkowej np. podczas sylwestra. Podobna utrata łączności może mieć

miejsce, gdy stanie się coś bardzo poważnego i bardzo wiele osób będzie jednocześnie próbowało dozwonić się na policję lub do innych służb.

Komisja podjęła wniosek do prezydenta z prośbą o przedstawienie potrzeb dotyczących budowy infrastruktury kryzysowej w zakresie łączności.

Wcześniej o przygotowaniu programu działań w celu zapewnienia bezpieczeństwa teleinformatycznego Urzędu Miasta Krakowa opowiedzieli Piotr Bukowski, zastępca dyrektora Wydziału Organizacji i Nadzoru oraz Grzegorz Żych, dyrektor Wydziału Informatyki. Mówili o bezpieczeństwie informacji, wprowadzeniu normy jakościowej ISO 9001 i o specjalnym programie stworzonym za pieniądze unijne oraz potencjalnych korzyściach i zagrożeniach płynących z ewentualnego gromadzenia danych w „chmurze”, czyli na zewnętrznych serwerach.

Smocza rekreacja

Plan jest ambitny: Smocze Skwery mają powstać we wszystkich dzielnicach Krakowa. Małymi kroczkami przybliżamy się do jego realizacji. 30 listopada oddany został do użytku pierwszy ze skwerów. Lokalizacja: dzielnica I, u zbiegu ulic Wietora i Skawińskiej. Pomysłodawcą i orędownikiem powstania tych obiektów w Krakowie jest radny Tomasz Urynowicz.

Magdalena Bartlewicz

Uchwała Rady Miasta Krakowa wyznaczająca kierunki dla prezydenta w sprawie budowy Smoczych Skwerów podjęta została 11 lipca br.

Smocze Skwery to przeznaczone dla wszystkich pokoleń place zabaw i rekreacji, miejsca zachęcające mieszkańców do aktywnego spędzania wolnego czasu. To miejsca integracji różnych grup wiekowych i społecznych, gdzie będzie można trenować nie tylko ciało, ale i zdolności intelektualne oraz psychospołeczne, takie jak wrażliwość społeczna, umiejętność współpracy, współzawodnictwo oraz kreatywność. W zestawie urządzeń przewidziane są zarówno elementy zabawowe dla najmłodszej grupy wiekowej, uniwersalne urządzenia sportowe, jak również urządzenia rehabilitacyjne dla osób starszych. Stylizacja przestrzeni na

Smoczych Skwerach ma przypominać mieszkańcom legendę o smoku wawelskim, a konstrukcja smoka będzie wiodącym elementem wystroju placu, by bawić i rozwijać wyobraźnię najmłodszych użytkowników. Projekt pozwoli

Do powstania w Krakowie Smoczych Skwerów przyczynił się radny Tomasz Urynowicz

wizualizacja: LIND-ARCH – Pracownia projektowa Tulipe-Bober

zintegrować mieszkańców i stworzy nowe miejsce, gdzie w sposób aktywny toczyć się będzie życie społeczności lokalnej w różnych porach dnia. Skwery mają być także centrami integracji społeczności lokalnej, których funkcje wykraczają daleko poza zwykłe funkcje placów zabaw. Program tworzenia w Krakowie Smoczych Skwerów realizowany jest wspólnie z Akademią Wychowania Fizycznego, w oparciu o najlepsze programy rekreacji, uwzględniające rozwój psychomotoryczny dzieci i młodzieży oraz rekreację oraz rehabilitację osób starszych.

Kolejne dwa Smocze Skwery – w Dzielnicy XVIII Nowa Huta (przy Nowohuckim Centrum Kultury) oraz w Dzielnicy VIII Dębniki (przy ul. Zachodniej) prawdopodobnie otwarte zostaną 14 grudnia.

Co Kraków robi dla klastrów?

O wsparciu Krakowa dla klastrów technologicznych dyskutowali radni na posiedzeniu Komisji Rozwoju i Innowacji. W dyskusji udział brali przedstawiciele małopolskich klastrów.

Błażej Siekierka

Klaster – to zgrupowanie przestrzenne lub powiązanie systemowe mniejszych obiektów w jeden większy.

Klaster LifeScience reprezentowała Ewa Biskup. LifeScience jest platformą współpracy przedsiębiorców i zespołów naukowych z obszaru biotechnologii, farmacji, medycyny, kosmetologii oraz ochrony środowiska. Mówiła o celach klastra, czyli o rozwijaniu współpracy pomiędzy biznesem a nauką, pozwalają-

cej na realizację wspólnych projektów badawczo-rozwojowych oraz komercjalizację ich wyników. Technologiczny Klaster Odlewniczy Modern Cast sp. z o.o. reprezentował Andrzej Zapatowski, natomiast Paweł Szlachta był przedstawicielem Klastra Przemysłów Kultury i Czasu Wolnego.

Według opinii wszystkich przedstawicieli klastrów Kraków nie wspiera działań klastrów w wystarczającym zakresie. To, co mogłoby zmienić sytuację, to opracowanie szczegółowego, konkretnego systemu wsparcia. Na razie klastry mu-

szą borykać się z wieloma, często drobnymi, ale zniechęcającymi problemami. Brakuje nie tylko pieniędzy, ale i wspólnego programu, który służyłby rozwojowi. Według przedstawicieli klastrów spójna polityka klastrowa powinna wyznaczać obszary współpracy, wspólnego działania, a miasto powinno aktywnie wspierać klastry, szczególnie te, które są w stanie konkurować na poziomie międzynarodowym. Paweł Szlachta poruszył też temat rewitalizacji Zabłocia. Porównał te tereny do planów związanych z projektem „Nowa Huta – Miasto Przyszłości”. Mówił o tym, że Zabłocie, z MOCAK-iem, Fabryką Schindlera i innymi obiektami jest idealnym obszarem do działania dla klastrów, które mogłyby uczynić tam wiele dobrego, z korzyścią dla całego miasta. Potrzebują tylko odpowiedniego wsparcia.

Ponadto komisja jednogłośnie przyjęła referowane przez dyrektora Wydziału Rozwoju Miasta Rafała Kulczyckiego sprawozdanie według stanu na dzień 30 września 2012 r. z realizacji uchwały nr XII/134/11 z dnia 13 kwietnia 2011 r. w sprawie kierunków działania dla Prezydenta Miasta Krakowa w zakresie rozwoju gospodarczego i innowacji na terenie Gminy Miejskiej Kraków.

Sala odzyskała blask

16 września 2012 r. zakończył się pierwszy etap renowacji sali balowej, zwanej też kominkową, w pałacu Jerzmanowskich w Prokocimiu.

! Grażyna Fijałkowska*

Pałac został wzniesiony w pierwszej połowie XIX w., a w latach 90. XIX w. przebudowano go w stylu eklektycznym. Badania konserwatorskie przeprowadzone przed kilku laty w sali balowej ujawniły ślady zachowanej polichromii. Dzięki wsparciu Społecznego Komitetu Odnowy Zabytków Krakowa, który na renowację sali przeznaczył 200 tys. zł., w 2011 r. rozpoczęto prace konserwatorskie. Na plafonie o jasnoniebieskiej barwie zostały odtworzone postacie trzech aniołów, a na ścianach o barwie jasnopopielatej medaliony z wizerunkami wybitnych postaci i bohaterów narodowych, takich jak: król Jan III Sobieski, król

Stefan Batory, książe Józef Poniatowski, Tadeusz Kościuszko, Stanisław Staszic, Józef Wybicki, Romuald Traugutt oraz Adam Mickiewicz. Również malarskie imitacje wzorów sztukatorskich na gzymsie, będące częścią jego pierwotnego wystroju z pierwszej połowy XIX w. zostały zrekonstruowane na podstawie zachowanych śladów. Balustrada tralkowa na suficie jest elementem nowym, dodanym w trakcie prac w miejsce obecnych w przeszłości drewnianych (prawdopodobnie) elementów o nieustalonej formie. Portrety bohaterów narodowych z końca XIX w. obramowano zrekonstruowanymi sztukatorskimi girlandami. W przyszłym roku rozpoczną się prace renowacyjne dębowego parkietu. Zostanie wykonana również kon-

**Do tej pory
SKOZK wydał
na rewaloryzację
zespołu pałacowo-
parkowego
w Prokocimiu już
ponad 2,6 mln zł.**

Sala balowa w pałacu Jerzmanowskich po gruntownym odnowieniu

serwacja zabytkowej stolarki, w tym okiennic z oryginalnymi mechanizmami do zamykania. Pierwsi zwiedzający mogli zobaczyć odnowioną salę w październiku podczas Dni Otwartych Podgórze.

SKOZK zaangażował się w rewaloryzację zespołu pałacowo-parkowego w Prokocimiu już 10 lat temu i do 2011 r. wydał na nią łącznie ponad 2,6 mln zł. Najważniejsze prace, które przeprowadzono w pałacu w tym czasie, to remont dachu i pełna konserwacja elewacji.

*Radna Miasta Krakowa i Dzielnicy XII Bieżanów-Prokocim

Gordyjski węzeł mieszkaniowy

Duża przygoda społeczna – tak o obradującym cały czas Okrągłym Stole Mieszkaniowym mówiła podczas obrad Komisji Mieszkalnictwa Anna Okońska-Walkowicz, zastępca prezydenta. Radni zapoznali się z dotychczasowymi ustaleniami Okrągłego Stołu Mieszkaniowego.

! Magdalena Bartlewicz

Rośnie liczba osób, które z różnych powodów oczekują zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych – w kolejce czeka ich już 2800. – Jestem pełna podziwu dla strony społecznej OSM, że wkłada tak ogromny wysiłek w integrowanie środowiska osób, których dotknął problem utraty mieszkania – mówiła Anna Okońska-Walkowicz. Według niej jednak miasto w wielu przypadkach nie ma możliwości działania.

Pierwsza debata Okrągłego Stołu Mieszkaniowego odbyła się 11 października 2011 r. W sumie do 12 grudnia 2013 r. ma się tych debat odbyć 22. Do tej pory uczestnicy OSM

rozmawiali o sytuacji mieszkańców prywatnych kamienic oraz o pakiecie uchwał mieszkaniowych, które Rada Miasta Krakowa przyjęła 10 października. Strona społeczna złożyła 44 wnioski, zawierające 93 postulaty. Niektóre z postulatów zostały uwzględnione w zapisach uchwał (np. te dotyczące kwalifikacji do Programu Pomocy Lokatorom).

– Bez budownictwa komunalnego nie rozwiążemy problemów lokatorów prywatnych kamienic. Są one nagminnie wykupywane wraz z lokatorami – mówiła Alicja Sarzyńska z Polskiego Zrzeszenia Lokatorów. Jej zdaniem ustawa o ochronie praw lokatorów oraz jej kolejne nowelizacje uderzają w lokatorów, zamiast ich chronić. Apelowała również o to, by przysłać do

PZL osoby, które zgłaszają się do Komisji Mieszkalnictwa z problemem mieszkaniowym. – Jeśli ktoś trafia do nas dopiero po wyroku eksmisyjnym, to niewiele jesteśmy w stanie zrobić – dodała. Jadwiga Tajchman, prezes Stowarzyszenia Krakowska Grupa Inicjatywna Obrony Praw Lokatorów podawała w wątpliwość, czy syty potrafi zrozumieć głodnego, a osoba, której nie grozi eksmisja, kogoś, kto dostał 3-letnie wypowiedzenie od nowego właściciela kamienicy. – My reprezentujemy tragedię ludzi – mówiła Jadwiga Tajchman. Stanisław Rachwał, przewodniczący komisji zastanawiał się, jak rozwiązać gordyjski węzeł mieszkaniowy. Zasugerował, że być może dobrym wyjściem z sytuacji byłaby rezygnacja np. z remontów chodników i ulic oraz innych zadań gminy i przeznaczenie ogromnej kwoty 450 mln zł na budownictwo komunalne. Do Komisji Mieszkalnictwa wpływa mnóstwo pism od osób, które opisują w nich swoją tragiczną sytuację mieszkaniową, a jednocześnie informują, że prezydent miasta z różnych powodów odmówił im pomocy. – Musimy się zastanowić, gdzie te sprawy skierować, jak pomóc tym ludziom. Nie możemy tych pism odsyłać do prezydenta i podległych im urzędników, bo ich odpowiedź będzie taka sama – mówił Stanisław Rachwał.

Miejskie spółki i jednostki do monitoringu

– Chcielibyśmy zobaczyć, co dzieje się w spółkach i jednostkach miejskich, jaki jest ich stan finansowy, ile mają zaciągniętego kredytu – mówi **Józef Pilch** na temat pomysłu powołania nowej komisji Rady Miasta Krakowa. O sytuacji finansowej miasta, a także o nowym układzie linii komunikacyjnych MPK oraz Nowej Hucie z wiceprzewodniczącym Rady Miasta Krakowa rozmawia Błażej Siekierka.

foto: Błażej Siekierka / UMK

Józef Pilch – wiceprzewodniczący Rady Miasta Krakowa. Pracuje w komisjach: Infrastruktury, Dyscyplinarnej, Sportu, Turystyki i Kultury Fizycznej, Zdrowia, Profilaktyki oraz Uzdrawiskowej, Głównej oraz Budżetowej. Członek Rady Społecznej Szpitala Specjalistycznego im. Stefana Żeromskiego. Od lat związany z Nową Hutą, pracując w RMK dba o wszystkie sprawy związane z tym rejonem Krakowa i jego pomyslnym rozwojem

Radni Prawa i Sprawiedliwości chcą powołać komisję, której zadaniem będzie monitorowanie stanu zadłużenia Krakowa. Nie tylko budżetu miasta, ale również miejskich spółek. Czy taka komisja jest potrzebna?

Józef Pilch: Na razie projekt powołania tej komisji został wycofany, ale chcemy go uaktualnić między innymi ze względu na przedstawiony budżet na 2013 r. Jej cel jest jasny: chcielibyśmy zobaczyć, co się dzieje w jednostkach (Zarząd Infrastruktury Sportowej, Agencja Rozwoju Miasta) i spółkach miejskich, jaki jest ich stan finansowy, ile mają zaciągniętego kredytu, jak prowadzą reformę restrukturyzacyjną i oszczędnościową.

Czyli mają Państwo obawy, że w spółkach miejskich mogą być ukryte kolejne długi miasta?

JP: Zgadza się. Dlatego chcemy to wszystko zbilansować i zobaczyć, na ile tak naprawdę miasto jest zadłużone. W tej chwili część inwestycji wy-

konywana jest właśnie przez spółki miejskie, których nie możemy monitorować. Powstanie odpowiedniej komisji sprawi, że to się zmieni.

Czy spółki te, jako samodzielne podmioty, mogą same spłacać zobowiązania? Niekoniecznie w ramach budżetu miasta?

JP: Zdajemy sobie sprawę, że mogą same spłacać długi, mimo to są jednak spółkami miejskimi. Dlatego uważamy, że jako radni miejscy powinniśmy mieć wgląd do tych inwestycji i zaciąganych kredytów.

Pracuje Pan w Komisji Infrastruktury. Na jednym z posiedzeń głośno było o nowym, wzbudzającym wiele kontrowersji układzie linii komunikacyjnych MPK. Jakie jest Pańskie zdanie na temat zmian w komunikacji miejskiej?

JP: Krakowianie wyrażają na ten temat najczęściej negatywne opinie. Jako wiceprzewodniczący Rady Miasta Krakowa jestem zdania, że

za mało było konsultacji społecznych. Jakies przeprowadzono, ale absolutnie za mało. Projekty zmian były przedstawione Komisji Infrastruktury, my mieliśmy dosyć dużo zastrzeżeń, które powinny być uwzględnione, ale ostatecznie nic z nimi nie zrobiono. Poza tym jestem zwolennikiem ewolucji, a nie rewolucji, a to, co zrobił ZIKiT, to rewolucja. To po reformie oświaty druga tak rewolucyjna reforma. Gdyby te zmiany wprowadzano powoli, krok po kroku, etapami, mieszkańcy byliby przygotowani i mogłoby się obyć bez tak gwałtownych protestów. Ta reforma każe się zastanowić nad tym, czy w tym wszystkim mieszkańiec Krakowa w ogóle jeszcze się liczy.

Pochodzi Pan z Nowej Huty i w czasie wielu lat pracy dla samorządu zrobił Pan dla niej bardzo wiele dobrego. Jak zapatruje się Pan na inicjatywę Komisji Rozwoju i Innowacji pod nazwą „Nowa Huta Przyszłości”?

JP: To świetny pomysł, chciałbym tylko, żeby został zrealizowany. W przeszłości było już wiele inicjatyw, wiele projektów, które jednak nie doczekały się realizacji. Mówię nie tylko o projektach Rady Miasta, ale również tych wpływających ze strony ludzi rządzących całym państwem. Obawiam się więc, że może braknąć czasu i pieniędzy na realizację tego pomysłu. Nowa Huta to specyficzne miejsce, które kocham i szanuję. Uważam, że należy się jej jak najlepsze zagospodarowanie, by była ośrodkiem, w którym rozwijają się biznes i nowe technologie. Aby tam zakładano innowacyjne firmy, aby tam powstawały koncerny, które dadzą Krakowowi zysk. To piękne pomysły, ale w ślad za nimi muszą iść fundusze. Z całą pewnością Huta zasługuje na to, by być centrum biznesu. Z przyjemnością się do takiego projektu włączę i będę pomagał najlepiej, jak potrafię.

Mijają dwa lata szóstej kadencji Rady Miasta Krakowa. To czas krótkiego podsumowania. Czym ostatnie kadencje się od siebie różnią, co się w obecnej udało, a czego nie udało zrealizować?

JP: Mnie się lepiej pracowało w poprzedniej kadencji. Jest to oczywiście związane z trudną sytuacją finansową miasta. W poprzedniej kadencji mogliśmy walczyć o większą ilość inwestycji. Dzisiaj kryzys udowadnia, że nie możemy wiele zmieniać. W poprzednich latach mogłem swobodnie działać i walczyć o nowe rzeczy dla Krakowa. Dziś muszę twardo patrzeć na realia ekonomiczne, które nie pozwalają na wiele realizacji. Dlatego pierwsze dwa lata nie są zbyt przyjemne, a wszystko wskazuje na to, że kolejne dwa lata upłyną podobnie. To naprawdę bardzo trudna kadencja.

Kalendarium Przewodniczącego Rady Miasta Krakowa i wiceprzewodniczących

22 listopada:

- uroczystość z okazji 20-lecia MOPS-u w Krakowie (zaproszenie: dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz Prezydent Miasta Krakowa)

foto: Magdalena Bartłomiejczyk / UMK

23 listopada:

- jubileusz 130-lecia Szkoły Podstawowej nr 68 im. J. Bińczyckiego w Krakowie, ul. Porzeczkowa 3 (zaproszenie: dyrekcja, nauczyciele, uczniowie i rodzice ze Szkoły Podstawowej nr 68)
- uroczyste powitanie żołnierzy XI Zmiany Polskiego Kontyngentu Wojskowego z Afganistanu, pl. Matejki (zaproszenie: dowódca 6. Brygady Powietrznodesantowej im. gen. bryg. S.F. Sosabowskiego)

24 listopada:

- 21. Aukcja Wielkiego Serca pod patronatem Rady Miasta Krakowa, z której dochód każdorazowo przekazywany jest dla Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego nr 1 i jego wychowanków. Ośrodek wychowuje prawie 250 dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Na aukcji zlicytowanych zostało 250 dzieł: obrazów, rzeźb, rysunków, grafik oraz fotografii autorstwa m.in. Jerzego Nowosielskiego czy Ryszarda Horovitz, Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha (zaproszenie: Stowarzyszenie „Wielkie Serce”)

29 listopada:

- spotkanie z przewodniczącymi rad dzielnic, z którymi przewodniczący RMK Bogusław Kośmider rozmawiał m.in. o rozszerzeniu strefy płatnego parkowania i problemach związanych z zawieraniem umów na utrzymanie terenów zielonych. Podczas spotkania wybrano przedstawicieli dzielnic, którzy będą reprezentować te jednostki podczas obrad Okrągłego

Stołu Edukacyjnego, sala Dietla UMK (zaproszenie: przewodniczący RMK)

foto: Magdalena Bartłomiejczyk / UMK

- tradycyjne Andrzejki Brackie, ul. Lubicz 5 (zaproszenie: Rada Starszych Towarzystwa Strzeleckiego „Bractwo Kurkowe” oraz król kurkowy z marszałkami)
- spotkanie zespołu roboczego na temat prac nad Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Krakowa, sala Portretowa (zaproszenie: Przewodniczący Komisji Planowania Przestrzennego i Ochrony Środowiska RMK)

30 listopada:

- uroczystość z okazji 182. rocznicy powstania listopadowego (zaproszenie: Przewodniczący Małopolskiej Rady Kombatantów i Osób Represjonowanych)
- wieczór jubileuszowy Jerzego Treli z okazji 50-lecia pracy artystycznej i obchodzonych w tym roku 70. urodzin, Teatr Stary, sala Modrzejewskiej (zaproszenie: Narodowy Teatr Stary)
- spotkanie zespołów wyróżnionych w konkursie architektoniczno-rzeźbiarskim na projekt pomnika AK, ul. Wita Stwosza 12 (zaproszenie: przewodniczący Sądu Konkursowego)

1 grudnia:

- 18. rocznica otwarcia Muzeum Sztuki i techniki Japońskiej Manggha, ul. Konopnickiej (zaproszenie: Fundacja Kyoto-Kraków, Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha)
- uroczysta gala z okazji 25-lecia biura Jordan, ul. Gęsia 22A (zaproszenie: prezes Jordan Group)

3 grudnia:

- konferencja prasowa dotycząca podsumowania dwóch lat pracy Rady Miasta Krakowa VI kadencji, sala Lea (zaproszenie: Przewodniczący Rady Miasta Krakowa) – zapraszamy do zapoznania się ze szczegółowym podsumowaniem dwóch lat pracy Rady Miasta Krakowa

wa już w kolejnym numerze „Krakowa.pl”, który ukaże się 21 grudnia

foto: Magdalena Bartłomiejczyk / UMK

- uroczysta gala z okazji Międzynarodowego Dnia Osób Niepełnosprawnych, Sukiennice (zaproszenie: Prezydent Miasta Krakowa)
- uroczysta gala zakończenia projektu „18 cudów Krakowa według młodzieży”, ul. Sokolska 13 (zaproszenie: Młodzi dla Krakowa oraz Dom Kultury Podgórze)

6 grudnia:

- uroczyste otwarcie boiska wielofunkcyjnego oraz obchody jubileuszu 55-lecia Szkoły Podstawowej nr 88 im. S. Żeromskiego, os. Szklane Domy 2 i 7 (zaproszenie: Prezydent Miasta Krakowa, dyrekcja szkoły oraz rada rodziców)

8 grudnia:

- gala 20-lecia Fundacji „Polska i świat XXI wieku”, Teatr im. Słowackiego (zaproszenie: Fundacja Instytut Studiów Strategicznych)

9 grudnia:

- święto Kupca w 602. roku istnienia Krakowskiej Kongregacji Kupieckiej, sala obrad RMK (zaproszenie: Rada Krakowskiej Kongregacji Kupieckiej)

12 grudnia:

- uroczystość jubileuszowa z okazji 20-lecia istnienia XXVIII Liceum Ogólnokształcącego, ul. Czackiego 11 (zaproszenie: XXVIII LO im. W. Bednarskiego w Krakowie)

19 grudnia:

- spotkanie świąteczno-noworoczne Rady Miasta Krakowa, hol Kamienny UMK (zaproszenie: Przewodniczący Rady Miasta Krakowa)

Do tekstu „Obywatel zaangażowany” z nr 18 (104) z 28 listopada wkradł się błąd. Albin Ksieniewicz z zawodu był racjonalizatorem produkcji.

G Ł O S D Z I E L N I C

Grudzień w pełni. Nie możemy więc nie napisać o tradycyjnych świątecznych kiermaszach. Jednak nie tylko świętami żyje czytelnik. Dlatego też znajdą Państwo garść informacji o tym, jak popularyzować grę w szachy, zapobiegać powstawaniu graffiti oraz o pewnym konkursie fotograficznym.

Dzielnica I Stare Miasto

Zagrali w szachy i o puchar

5 grudnia szachiści zmierzyli się w III Turnieju Szachowym o Puchar Dyrektor Gimnazjum nr 4 oraz Przewodniczącego Dzielnicy I. Turniej, który odbył się w Gimnazjum nr 4, miał charakter otwarty, a jego celem była popularyzacja szachów. Najlepsi gracze otrzymali nagrody i upominki ufundowane przez organizatorów.

Dzielnica V Krowodrza

Kiermasz dzieciom

Grudzień to czas świątecznych jarmarków. Nie inaczej było na Krowodrzy, gdzie 9 grudnia odbył się świąteczny kiermasz zorganizowany przez Stowarzyszenie „Uśmiech Losu” działające przy Zespole Szkół Specjalnych nr 4. Na kiermaszu można było nabyć w atrakcyjnych cenach ręcznie robione ozdoby choinkowe, aniołki, figurki, kartki świąteczne, sianko i wiele, wiele innych rzeczy. Dochód ze sprzedaży zostanie przekazany na zorganizowanie wycieczki dla wychowanków Zespołu Szkół Specjalnych nr 4.

Dzielnica VII Zwierzyniec

Stop nielegalnemu graffiti

Wiele krakowskich dzielnic walczy z nielegalnym graffiti. Do walki włączył się też Zwierzyniec. Rada Dzielnicy apeluje o zgłaszanie wszelkich przejawów aktów wandalizmu na murach, ścianach, itp. i przypomina, że władze miasta utworzyły zespół zadaniowy ds. walki z nielegalnym graffiti. W jego skład wchodzi nie tylko przedstawiciele urzędu miasta, miejskich spółek oraz jednostek, ale także m.in. reprezentanci policji oraz Społecznego Komitetu Odnowy Zabytków Krakowa. Celem działania zespołu jest wypracowanie procedur umożliwiających szybszą i skuteczniejszą reakcję na pojawiające się na terenie miasta graffiti. Uruchomiono także interaktywną mapę miasta z możliwością bieżącego nanoszenia miejsc powstawania graffiti, co umożliwi określenie obszarów szczególnie narażonych na akty wandalizmu.

zdjęcie: Magdalena Baraniewicz / UMK

Dzielnica VIII Dębniki

Zmiany w komunikacji miejskiej do poprawki?

W związku z wprowadzonymi 17 listopada 2012 r. zmianami w funkcjonowaniu komunikacji miejskiej na terenie Krakowa Zarząd Dzielnicy VIII Dębniki zwraca się do mieszkańców z prośbą o zgłaszanie uwag do obecnie

funkcjonującej komunikacji (np. jaka linia, konkretne propozycje zmian godzin odjazdu) w terminie do 31 grudnia 2012 r., na adres: rada@dzielnica8.krakow.pl.

Dzielnica XI Podgórze Duchackie

Kreatywny kiermasz

W dniach 8–9 grudnia w Dzielnicy XI odbył się Creative Christmas Kraków 2012. Był to kreatywny weekend, podczas którego odbyły się warsztaty z różnych technik rękodzieła artystycznego oraz targi ze stoiskami artystów. Warsztaty prowadzili wykwalifikowani specjaliści, instruktorzy oraz twórcy z różnych zakątków kraju, mający kilkuletnie doświadczenie w danej technice. Uczestnicy wydarzenia mieli okazję nauczyć się, jak wykonać samodzielnie bożonarodzeniowy upominek oraz zakupić oryginalne ozdoby świąteczne lub prezenty dla najbliższych.

Dzielnica XII Bieżanów-Prokocim

Dzielnica przyjazna fotografom

„Ludzie, pasje, uczucia...” to nazwa konkursu fotograficznego, który zorganizowała Fundacja „Wygrajmy Siebie” przy współpracy: grupy projektowej Młodzieżowej Rady Dzielnicy XII, Rady i Zarządu Dzielnicy XII, a także Domu Kultury Podgórze. Konkurs kierowany jest do uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych – ma na celu zachęcenie młodzieży do aktywnego i kreatywnego spędzania czasu. Organizatorzy chcą otworzyć ludzi na innych, na ich pasje, uczucia. Regulamin i więcej informacji znaleźć można na stronie Rady Dzielnicy XII. Prace należy przysłać do 17 grudnia na adres siedziby Rady Dzielnicy XII: ul. Kurczaba 3, 30-868 Kraków.

Dzielnica XIV Czyżyny

„Czternastka” dzieciom

Rada Dzielnicy XIV duży nacisk kładzie na to, aby Czyżyny były miejscem przyjaznym dzieciom. Z tego powodu pod koniec listopada odbyło się Forum Dialogu Obywatelskiego pt.: „Łęg – miejsce przyjazne rodzicom, dzieciom i młodzieży?”. Udział w spotkaniu wzięli wszyscy ci, którzy uważają, że w Łęgu za mało dzieje się dla rodzin z dziećmi, ci którzy mieli zamiar uczestniczyć w dyskusji o tym, jak ciekawie zorganizować czas dzieciom i młodzieży na terenie Łęgu, oraz ci, którzy chcieli poznać pomysły rodziców z innych dzielnic Krakowa: dowiedzieć się co robi „Obywatel Mama”, czym jest „szafing” i jak świętować „Tydzień Bliskości”.

(BS)

Ruch przedświąteczny

Na krakowskim Rynku Głównym jak co roku zorganizowano świąteczne targi. Kraków nie jest wyjątkiem wśród europejskich miast – na przykład w Wiedniu już pod koniec listopada uruchomiono kilka świątecznych kiermaszów. Można na nich kupić nie tylko ozdoby choinkowe i piernikowe mikołaje czy diabły, lecz także sery, wędliny, a nawet trunki.

fot. Wiesław Nalecki / UMK

W tym roku targi bożonarodzeniowe potrwać do 26 grudnia

Michał Kozioł

Dziś krakowskie targi bożonarodzeniowe są perfekcyjnie organizowane przez profesjonalną firmę. Na standardowych, estetycznych kramach pojawiają się „świąteczne” towary z całego świata, nie wyłączając Dalekiego Wschodu. Kiedyś krakowski przedświąteczny handel był zdecydowanie uboższy, ale także miał dużo uroku. Jeszcze po II wojnie światowej pierwszymi zwiastunami Bożego Narodzenia były niewiasty sprzedające na Rynku Głównym barwne arkusze staniolu – nazywanego także „cynfolią”. Towar ten cieszył się wielkim powodzeniem. Był potrzebny nie tylko producentom szopek, lecz służył także do domowego wyrobu ozdób choinkowych. Później, na początku grudnia, jeszcze przed dniem świętego Mikołaja, wyrastały na Rynku rzędy kramów. Ustawiano je po zachodniej stronie, czyli tam, gdzie do 1955 r. było puste miejsce po zburzonym przez barbarzyńców pomniku Adama Mickiewicza. Inaczej natomiast organi-

zowano przedświąteczne targi w czasach panowania cesarza Franciszka Józefa. Na początku wieku dwudziestego każdego roku krakowska prasa pisała o niezwykłym ożywieniu panującym w śródmieściu. Przed przeszło stu laty „Czas” donosił: „Między placem Szczepańskim, Rynkiem Głównym i Małym Rynkiem snują się tysiące pań i służby z artykułami świątecznymi”.

Drób z Królestwa, strucla z Krakowa

Jak widać, handel bożonarodzeniowy nie ograniczał się wtedy do jednego miejsca, lecz odbywał się w kilku punktach miasta. Na Rynku Głównym handlowano ozdobami choinkowymi. Tutaj też krakowskie panie domów – gdyż, jeśli wierzyć „Czasowi”, krakowscy mężczyźni sprzed wieku zostawiali sprawę przedświątecznych zakupów swoim żonom, matkom i córkom – mogły zaopatrzyć się w dwie niezbędne w czasie świąt Bożego Narodzenia rzeczy, czyli drób oraz struclę. Drób, a więc gęś albo kurę – wywodzący się z Ameryki, zamorski indyk jeszcze nie zdobył sobie mocnej pozycji –

kupowano żywy lub bity. Rzecz ciekawa, że ten gdakający i gęgający towar dostarczany był do Krakowa nie tylko z najbliższych okolic miasta, ale nawet z zagranicy, czyli z niezbyt odległego Królestwa Polskiego. Mimo licznie przybywających do Krakowa sprzedawców drobiu gdzieś spod Słomnik i Proszowic niemal corocznie czytało się w krakowskiej prasie utyskiwania na zbyt wysokie ceny.

Dostawcy kur i gęsi wracali w swoje rodzinne strony nie tylko z gotówką, którą uzyskali za sprzedany towar, ale także ze struclą upieczoną przez krakowskich piekarzy. Był to obowiązkowy zakup. Ten rodzaj pieczywa musiał koniecznie znaleźć się na święta w każdym krakowskim domu i w każdej podkrakowskiej chacie.

W przedświąteczne dni właścianie przywozili do Krakowa nie tylko drób, ale także i ryby. Handlowano nimi na placu Szczepańskim. Oczywiście oprócz właścicieli małych stawów, którzy – w zależności od pogody na sankach lub wozie – przywozili beczkę lub skrzynię z karpiami, pojawiali się tam też prawdziwi kupcy rybni oferujący nie tylko karpie, ale także żywe liny, szczupaki i sandacze. Także i w przypadku ryb narzekano na wysokie ceny. Trzeba przyznać, że ryby, a zwłaszcza szlachetne gatunki, były drogie. Za kilogram żywego sandacza żądano w 1910 r. aż sześć koron, a działo się to w czasach, kiedy za bułkę wodną płacono w Krakowie dwa halerze, a za grubsze, wieczorne wydanie „Czasu” dziesięć halerzy. Jeżeli kogoś nie było stać na sandacza, mógł kupić małego karpia, którego kilogram kosztował tylko dwie korony. Najtańsze były oczywiście śnięte ryby, które kupowali już jedynie autentyczni biedacy.

Sezon na drzewka i szopki

Po wschodniej stronie Sukiennic, czyli wokół pomnika Adama Mickiewicza, sprzedawano „drzewka”. W Krakowie na początku XX wieku już dawno zapomniano starą, niemiecką nazwę „Christbaum”, a słowo „choinka” jeszcze nie zdobyło sobie prawa obywatelstwa w podwawelskiej mowie. Dlatego też krakowskie gazety co roku pisały o „wielkim pokupie na drzewka”. Nikt już bowiem nie pamiętał o tym, że jeszcze przed kilkudziesięciu laty miało „drzewko” wielu gorących przeciwników, stanowczo twierdzących, że jest ono obce polskiej tradycji i nie ma dla niego miejsca w żadnym polskim domu.

Innym świątecznym towarem były szopki. Sprzedawano je przed kościołem Mariackim. Miejsce to było uświęcone tradycją i trudno się dziwić reakcji dziennikarza z krakowskiego, „Czasu”, który w 1910 r. z wyraźnym zdumieniem pisał, że „Handel szopek przeniósł się w tym roku z pod (sic!) kościoła Mariackiego pod pomnik Mickiewicza; o granitowe słupy, podtrzymujące balustradę i o bronzowe (sic!) łańcuchy opiera

się kilkadziesiąt mniejszych i większych budynków, wykonanych pracowicie... z pasterzami, aniołami i Dzieciątkiem w żłobie". Szopki były towarem tak bardzo krakowskim, cieszącym się taką estymą, że kiedy w 1912 r. jakoś dziwnie długo nie zjawiali się na rynku ich sprzedawcy, odnotowała ten fakt z wyraźnym zaniepokojeniem krakowska prasa. Gazeta pisała o „mniejszych i większych” szopkach. Oczywiście więcej było tych „mniejszych”, które stawiano pod drzewkiem. Mniejsze i większe szopki produkowali przede wszystkim „murorze” z krakowskich przedmieść. Gdy kończył się sezon budowlany i trzeba było schodzić z rusztowań, zabierali się do robienia szopek. Te mniejsze i trochę większe sprzedawano pod Panną Marią. Największe miały inne przeznaczenie – chodzono z nimi kołędować.

Najlepsi kołędnicy

O szopkach napisano już wiele. Nawet ostatnio ukazała się nowa książka o szopkach i to autorstwa najwybitniejszej znawczyny „szopkowego” tematu, czyli Anny Szałapak. Wszyscy wiemy o konkursie szopek organizowanym od 1938 r. Jednak nawet wśród znawców Krakowa i tak zwanych „krakauerologów” (adepti tej nauki zajmują się dowodzeniem wyższości Krakowa nad resztą świata) nie jest powszechna wiedza, że w tym samym roku 1938 ogłoszono także drugi, przedświąteczny konkurs. A był to konkurs na najlepszy zespół kołędniczy. Orga-

nizacją konkursu zajął się Wydział Oświaty krakowskiego magistratu. W komisji konkursowej zasiadły prawdziwe autorytety, bo i doktor Jerzy Dobrzycki, i profesor Tadeusz Seweryn, i redaktor Zygmunt Nowakowski, i dyrektor Muzeum Przemysłowego Kazimierz Witkiewicz. Przed świętami, 19 grudnia komisja oceniła występy krakowskich i podkrakowskich kołędników. Znaczący temat – jak pisała ówczesna prasa – „poddali szczegółowej ocenie produkcje wokalne, muzyczne i taneczne oraz kostiumy zespołów, pochodzących przeważnie z okolic podmiejskich Krakowa, udzielając przy tym wielu fachowych rad i wskazówek, mających na celu zachowanie tradycyjnej czystości obrzędów i usunięcie z nich niepożądanych naleciałości”. Podobno występy biorących udział w konkursie kołędników znalazły uznanie komisji. Pisano, że „niektóre zespoły wykazały nader wysoki poziom wykonywanego programu; zwłaszcza wysokim poziomem odznaczały się popisy taneczne przebranych „górali” i „żydków”. Komisja konkursowa, choć złożona była z arcyznawców i arcymiłośników Krakowa, wykazała się wielkim obiektywizmem i przyznała pierwszą nagrodę w wysokości pięćdziesięciu złotych, ufundowaną przez krakowski Zarząd Miejski zespołowi nie z miasta, ale z podkrakowskich Zielonek. Krakowskie zespoły musiały się zadowolić drugą i trzecią nagrodą w równej wysokości trzydziestu złotych, ufundowanymi także przez magistrat. Drugą otrzymał „ze-

spół robotniczy” z Krakowa kierowany przez Tadeusza Bakałę. Komisja podkreśliła szczególną sprawność taneczną tego zespołu. Trzecie miejsce zdobyli kołędnicy z Czerwonego Prądnika. Wprawdzie Prądnik leżał wówczas jeszcze formalnie za granicą Krakowa, który kończył się na Białusze, ale prądnicznianie uważani byli powszechnie za takich samych dobrych krakowian, jak ci ze „Zwierzyńca”, „Półwsio” lub Krowodrzy. Czerwonoprądnickim zespołem kierował Włodzimierz Słodykiewicz. Oprócz nagród magistrackich wręczono jeszcze dwie inne. Jedną z nich ufundowała Komunalna Kasa Oszczędności Miasta Krakowa, drugą firma Adam Piasecki. Otrzymali je kołędnicy z Bronowic Małych kierowani przez Jana Strychalskiego oraz zespół z Borku Fałęckiego pod kierunkiem Józefa Bartyzela.

***

Przygotowania do Świąt absorbowwały wszystkich. Panie domu i służące piekły, gotowały, ojcowie ubierali choinki. Sposobili się do swoich zajęć kołędniczy. Przygotowywali się także i pracownicy pogotowia ratunkowego i strażacy, wiedzieli bowiem z doświadczenia, że czekać ich będą pracowite dni. Tradycyjnie po świętach krakowska prasa donosiła, ile też było pożarów spowodowanych przez choinkowe świeczki i ilu osobników poddano nieprzyjemnej, ale w pewnych przypadkach koniecznej, operacji płukania żołądka.

Kalendarium krakowskie

15 grudnia

1818 – uchwalono przepis zakazujący w Krakowie budowy domów drewnianych. Wejdzie on w życie 8 marca 1819 r. Od tego dnia „w obrębie miasta budynków nowych z materiału miękkiego stawiać nie wolno aż po rogatki”.

16 grudnia

1703 – o godzinie drugiej po północy gwałtowny wiatr wiejący z zachodu zerwał i połamał hełm wieży Zegarowej, który przebił dach i sklepienie katedry nad konfesją św. Stanisława.

19 grudnia

1478 – najważniejsze krakowskie autorytety, czyli biskup krakowski Jan Rzeszowski, kasztelan krakowski Jakub z Dębna oraz burmistrz Krakowa Zeyfret wspólnie wystawiają dokument, w którym zobowią-

zują cech złotników, aby przyjął w swoje szeregi Hanusza Glogera. Krakowscy złotnicy nie chcieli bowiem widzieć w swoim gronie nikogo, kto nosiłby nazwisko „Gloger”. Działo się tak za sprawą Hanuszowego ojca. Mąż ów rozpuszczał plotki i poniżał cech w oczach postronnych. Winy Glogera seniora wobec cechu były tak wielkie, że nie zmazał ich nawet siedzeniem w wieży i publicznym przeproszeniem współbraci cechowych.

20 grudnia

1834 – Komitet Cenzury jest bardzo zaniepokojony faktem, iż po Krakowie krąży rękopis jakiegoś dramatu wymierzonego przeciwko „Najjaśniejszemu Cesarzowi Wszech-Rosyi”. Sytuacja jest bardzo niebezpieczna, gdyż manuskrypt ów trafił już do rąk profesora Sołowiewicza, a wiadomo powszechnie, iż ten wykla-

dowca języka rosyjskiego jest także rosyjskim szpiegiem. W wyniku intensywnego śledztwa udało się ustalić, że dramat nosi tytuł „Kordian”. Nazwisko autora jak dotychczas nie jest jednak Komitetowi znane.

21 grudnia

1864 – na Skalce (!) odkryto pracownię fałszerza. Był nim – jak pisze krakowska prasa – znany krakowski „technik i ogniomistrz” Mądrzykowski, który zajmował się fabrykacją fałszywych banknotów czyli – według ówczesnej terminologii – biletów bankowych. Jak pisał „Czas”: „przechwyciła policja zarazem narządy (sic!) do tej fabrykacji i pewną liczbę biletów, którym brakowało tylko czerwonego giloszu. Robota była udaną. Mądrzykowski już raz był oskarżony o podrabianie banknotów. Pracownię swoją miał na Skalce”.

Przetargi na sprzedaż nieruchomości organizowane w styczniu 2012 r.

Gmina Miejska Kraków oferuje do sprzedaży w trybie przetargu ustnego nieograniczonego niezabudowane nieruchomości gruntowe przeznaczone pod zabudowę usługową, hotelową, mieszkaniową jednorodziną i wielorodzinną, garaże, lokale użytkowe, lokale mieszkalne, strychy do adaptacji oraz nieruchomości gruntowe zabudowane budynkami przeznaczonymi do generalnego remontu.

Treść ogłoszeń o przetargach wraz z mapą lokalizacji zamieszczona jest na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Miasta Krakowa www.bip.krakow.pl (Finanse i Mienie/Nieruchomości Miasta Krakowa/Przetargi na Nieruchomości). Szczegółowe informacje odnośnie do nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży w trybie przetargu można uzyskać w Wydziale Skarbu Miasta ul. Kasprowicza 29 nr tel. 12 616-98-08, 12 616-98-09 w godzinach pracy urzędu.

Położenie nieruchomości	Nr działki	Powierzchnia w ha	Obręb	Cena wywoławcza	Kwota Wadium Wpłata do	Data i godzina przetargu
ul. Bogucianka 2, pow. bud. 195,91 m kw. sprzedaż budynku i oddanie w użytkowanie wieczyste nieruchomości gruntowej w celu wykonania remontu, modernizacji i adaptacji budynku oraz realizowania w nim świadczeń zdrowotnych w ramach podstawowej opieki zdrowotnej	326/1	0,0817	73 P	411 500,00 budynek 171 349,00 grunt 240 151,00	42 000,00 17.01.2013	22.01.2013 godz. 9.00
ul. Blich 6, lokal mieszkalny o pow. 70,30 m kw. + piwnica	860/30897cz. 37/1 37/2	0,0922 0,0254	52 Ś	440 400,00 bonifikata od ceny lokalu 5%	45 000,00 17.01.2013	22.01.2013 godz. 10.00
al. Krasieńskiego 32, lokal mieszkalny o pow. 113,02 m kw.	60/1000 cz 185/1	0,0600	14K	706 100,00 cena lokalu 672 925,00 cena gruntu 33 175,00	71 000,00 17.01.2013	22.01.2013 godz. 11.00
ul. Glogera studium – zabudowa mieszkaniowa niskiej intensywności	179/2 179/3 179/4 179/6	0,0160 0,0790 0,0491 0,1190 0,2631	30K	699 000,00	70 000,00 17.01.2013	22.01.2013 godz. 12.00
ul. Wadowicka dec. wz pod pawilon handlowo-usługowy	161/6	0,1592	30 P	2 176 000,00	110 000,00 22.01.2013	25.01.2013 godz. 9.00
ul. Rogozińskiego MU (Studium)	115/67	0,0878	17 Ś	818 790,00	41 000,00 22.01.2013	25.01.2013 godz. 10.00
pl. Wszystkich Świętych 10 udział 1/2 cz., pow. użytkowa budynku 905,71	425	0,0286	1 Ś	3 779 750,00	189 000,00 22.01.2013	25.01.2013 godz. 11.00
ul. Szarotki – Stawowa, pod zabudowę mieszkaniową jednorodziną	498/3	0,4833	34K	1 438 000,00	72 000,00 22.01.2013	25.01.2013 godz. 12.00

AKCJA ZIMA

Zimowe utrzymanie dróg, jezdni i chodników na terenie Krakowa, w sezonie zimowym 2012/2013 koordynowane jest przez Miejskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania. Zgodnie z przyjętym regulaminem działania trwa całodobowy dyżur w głównej dyspozytorni Akcji Zima, pod numerami telefonów – 12 646-23-61, fax. 12 646-23-60. Działa także adres mailowy: zima@mpo.krakow.pl.

Główna dyspozytornia Akcji Zima funkcjonuje przy ulicy Nowohuckiej 1. Centrum zarządzania zimowym utrzymaniem Krakowa jest wyposażone w nowoczesny sprzęt do monitoringu warunków atmosferycznych, podgląd ze stacji pogodowych i kamer, co umożliwia bieżące rejestrowanie stanu jezdni i ruchu drogowego. Akcja zimowego utrzymania dróg została określona w Krakowie na czas od 1 listopada do 15 kwietnia. Kraków został podzielony na 5 obszarów i rejonów zimowego utrzymania, w skład którego wchodzi nawierzchnie jezdni, chodników, ścieżek rowerowych, parkingów, pla-

ców, pętli autobusowych, przejść podziemnych, kładek, schodów. Zimowym utrzymaniem zajmują się firmy, które obejmują swoim działaniem drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe, część gminnych, prowadzących komunikację zbiorową oraz mających większe znaczenie w układzie komunikacyjnym miasta. Do zimowego utrzymania Krakowa zostało przygotowanych 178 jednostek, w tym solarki, pługi-piaskarki, ciągniki z rozrzutnikiem do utrzymania chodników, kładek, schodów i przejść dla pieszych, zespoły do wywozu śniegu. Utrzymanie zimowe na obszarze Krakowa jest realizowane na podstawie określonych standardów. Obowiązują trzy główne standardy utrzymania dróg, co związane jest z zapewnieniem ciągłej przejeźdźności tras. Przypomnijmy, że z uwagi na panujące warunki atmosferyczne i opady śniegu, jakie wystąpiły w dniach 27–29 października 2012 r., Kraków już wówczas był objęty zimowym utrzymaniem. W tych dniach wykorzystane zostało 40 proc. sprzętu, zużytych około 300 t soli oraz 50 t piasku.

Agencja Rozwoju Miasta SA

ul. Floriańska 31
31-019 Kraków
tel. 12 429-25-13
faks 12 429-10-40

Biurowisko ds. Ochrony Zdrowia

al. Powstania Warszawskiego 10
31-549 Kraków
tel. 12 616-94-96
faks 12 616-94-86

Wydział Informacji, Turystyki, i Promocji Miasta

pl. Wszystkich Świętych 3-4
31-004 Kraków
tel. 12 616-60-52
faks 12 616-60-56

Biurowisko Funduszy Europejskich

ul. św. Krzyża 1
31-028 Kraków
tel. 12 616-19-57
faks 12 616-19-58

Wydział Gospodarki Komunalnej

os. Zgody 2
31-949 Kraków
tel. 12 616-88-18
faks 12 616-88-01

Biurowisko Kontroli Wewnętrznej

ul. Bracka 10
31-005 Kraków
tel. 12 616-19-36
faks 12 616-19-37

Biurowisko Planowania Przestrzennego

ul. Józefa Sarego 4
31-047 Kraków
tel. 12 616-85-42,
12 616-85-26
faks 12 616-85-43

informacja dot. planów i studium:

tel. 12 616-85-02

Biurowisko Skarbnika

pl. Wszystkich Świętych 3-4
31-004 Kraków
tel. 12 616-13-20
faks 12 616-13-38

Grodzki Urząd Pracy

ul. Wąwozowa 34
31-752 Kraków
tel. 12 686-80-00
faks 12 645-12-70
Informacja 12 686-81-22,
12 686-81-23

Kancelaria Prezydenta

pl. Wszystkich Świętych 3-4
31-004 Kraków
tel. 12 616-13-85
faks 12 616-17-07

Kancelaria Rady Miasta i Dzielnic Krakowa

pl. Wszystkich Świętych 3-4
31-004 Kraków
tel. 12 616-14-03
faks 12 616-17-02

Krakowskie Biurowisko Festiwalowe

ul. Olszańska 7, 31-513 Kraków
tel. 12 424-96-50
faks 12 424-96-52
www.biurofestiwalowe.pl

Krakowski Holding Komunalny SA

ul. J. Brożka 3
30-347 Kraków
tel. 12 269-15-05
faks 12 269-15-10
www.khk.krakow.pl

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

ul. Józefińska 14
30-529 Kraków
tel. 12 616-54-27
faks 12 616-54-28
www.mops.krakow.pl

Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej SA

al. Jana Pawła II 188
30-969 Kraków
tel. 12 646-55-33,
646-52-99, 297-55-33,
297-52-99
pogotowie techniczne
tel. interwencyjny: 993
tel. 12 644-18-72
www.mpec.krakow.pl

Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne SA

ul. J. Brożka 3
30-347 Kraków
tel. interwencyjny: 192-85
tel. 12 254-13-00 do 04
faks 12 254-14-91
Informacja: 191-50
www.mpk.krakow.pl

Miejskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania Spółka z o.o.

ul. Nowohucka 1
31-580 Kraków
tel. 12 646-22-22
faks 12 646-23-50
Biuro Obsługi Klienta
tel. 12 646-22-22
www.mpo.krakow.pl

Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji SA

ul. Senatorska 1
30-106 Kraków
centrala: 12 424-23-00
tel. alarmowy: 994
Biuro Obsługi Klienta:
zgłoszenia o stanie wodomierza:
tel. 12 424-24-37, 424-24-38,
424-24-87
www.mpwik.krakow.pl

Miejski Rzecznik Konsumentów

al. Powstania Warszawskiego 10
31-549 Kraków
tel. 12 616-93-70, 616-93-48

Punkty Informacji Miejskiej InfoKraków

Pawilon Wyspiańskiego
pl. Wszystkich Świętych 2
czynny codziennie:
w godz. 9.00–17.00
tel. 12 616-18-86

Międzynarodowy Port Lotniczy
w Balicach
ul. kpt. M. Medweckiego 1
32-083 Balice
czynny codziennie
w godz. 9.00–19.00
tel. 12 285-53-41

ul. Szpitalna 25, 31-024 Kraków
czynny codziennie
w godz. 9.00–17.00
tel. 12 432-01-10

ul. św. Jana 2, 31-018 Kraków
czynny codziennie w godz.
9.00–18.00
tel. 12 421-7787

ul. Józefa 7, 31-056 Kraków
czynny codziennie w godz.
9.00–17.00
tel. 12 422-04-71

Sukiennice, Rynek Główny 1-3,
31-042 Kraków
czynny codziennie
w godz. 9.00–19.00
tel. 12 433-73-10

ul. Powiśle 11, 31-101 Kraków
czynny codziennie
w godz. 9.00–19.00
tel. 0513 099 688

Straż Miejska Miasta Krakowa

ul. Dobrego Pasterza 116
31-416 Kraków
tel. 12 411-00-45
faks 12 413-88-29
telefon alarmowy: 986
www.strazmiejska.krakow.pl

Urząd Stanu Cywilnego

ul. Lubelska 27, 30-003 Kraków
tel. 12 616-55-15
faks 12 616-55-20

Wydział Architektury i Urbanistyki

Rynek Podgórski 1
30-533 Kraków
tel. 12 616-80-34
faks 12 616-80-36

Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego

os. Zgody 2
31-949 Kraków
tel. 12 616-89-54
faks 12 616-89-61

Wydział Budżetu Miasta

pl. Wszystkich Świętych 3-4
31-004 Kraków
tel. 12 616-15-49, 616-17-28
faks 12 616-15-17

Wydział Edukacji

ul. Stachowicza 18
30-103 Kraków
tel. 12 616-52-00
faks 12 616-52-01

Wydział Ewidencji Pojazdów i Kierowców

rejestracja pojazdów dla
dzielnicy I–VII
al. Powstania Warszawskiego 10
31-549 Kraków
tel. 12 616-91-05

rejestracja pojazdów dla
dzielnicy VIII–XIII
ul. Wielicka 28A, 30-552 Kraków
tel. 12 616-57-56

rejestracja pojazdów dla
dzielnicy XIV–XVIII
os. Zgody 2, 31-949 Kraków
tel. 12 616-87-45

Referat praw jazdy
al. Powstania Warszawskiego 10,
31-549 Kraków
tel. 12 616-91-06, 616-91-07

Referat Transportu i Działalności Regulowanej
al. Powstania Warszawskiego 10,
31-549 Kraków
tel. 12 616-93-55

Wydział Finansowy

pl. Wszystkich Świętych 3-4
31-004 Kraków
tel. 12 616-13-18, 616-17-27
faks 12 616-13-11

Wydział Geodezji

ul. Grunwaldzka 8
31-526 Kraków
tel. 12 616-96-21
faks 12 616-96-24

Wydział Informatyki

pl. Wszystkich Świętych 3-4
31-004 Kraków
tel. 12 616-12-45
faks 12 616-15-71

Wydział Inwestycji

ul. Wielopole 17a
31-072 Kraków
tel. 12 616-84-14
faks 12 616-84-18

Wydział Kształtowania Środowiska

os. Zgody 2
31-949 Kraków
tel. 12 616-88-93, 616-88-92
faks 12 616-88-91

Wydział Kultury i Dziedzictwa Narodowego

pl. Wszystkich Świętych 11
31-004 Kraków
tel. 12 616-19-22
faks 12 616-19-23

Wydział Mieszkalnictwa

ul. Wielopole 17a
31-072 Kraków
tel. 12 616-82-41, 616-82-42
faks 12 616-82-43

Wydział Obsługi Urzędu

pl. Wszystkich Świętych 3-4
31-004 Kraków
tel. 12 616-15-02
faks 12 616-12-02

Wydział Organizacji i Nadzoru

pl. Wszystkich Świętych 3-4
31-004 Kraków
tel. 12 616-12-11
faks 12 616-14-44

Wydział Podatków i Opłat

al. Powstania Warszawskiego 10
31-549 Kraków
tel. 12 616-92-95
faks 12 616-92-19

Wydział Skarbu Miasta

ul. Kasprowicza 29
31-523 Kraków
tel. 12 616-98-44, 616-98-45
faks 12 616-98-46, 616-98-42

Wydział Spraw Administracyjnych

al. Powstania Warszawskiego 10
31-549 Kraków
Referat Ewidencji Ludności i Dowodów Osobistych dla dzielnic I–VII
ewidencja ludności:
tel. 12 616-93-32
dowody osobiste:
tel. 12 616-92-86
Referat Postępowania Meldunkowych
tel. 12 616-93-45
Referat Handlu i Usług
tel. 12 616-93-14
Referat Obrotu Napojami Alkoholowymi
tel. 12 616-93-05

ul. Wielicka 28 A
30-552 Kraków
Referat Ewidencji Ludności i Dowodów Osobistych dla dzielnic VIII–XIII
tel. 12 616-56-80
faks 12 616-56-81
ewidencja ludności:
tel. 12 616-56-85
dowody osobiste:
tel. 12 616-57-10
Biuro Rzeczy Znalezionej:
tel. 12 616-57-13
Oddział Obsługi Przedsiębiorcy
informacja:
tel. 12 616-56-17
faks 12 616-56-20

os. Zgody 2
31-949 Kraków
Referat Ewidencji Ludności i Dowodów Osobistych dla dzielnic XIV–XVIII
tel. 12 616-87-23
faks 12 616-87-24

ewidencja ludności:
tel. 12 616-87-35
dowody osobiste:
tel. 12 616-87-20
stanowiska ds. wojskowych
tel. 12 616-94-18

ewidencja ludności:
tel. 12 616-87-35
dowody osobiste:
tel. 12 616-87-20
stanowiska ds. wojskowych
tel. 12 616-94-18

ewidencja ludności:
tel. 12 616-87-35
dowody osobiste:
tel. 12 616-87-20
stanowiska ds. wojskowych
tel. 12 616-94-18

Wydział Sportu

al. Powstania Warszawskiego 10
31-549 Kraków
tel. 12 616-96-11
faks 12 616-95-25

Wydział Strategii i Rozwoju Miasta

pl. Wszystkich Świętych 3-4
31-004 Kraków
tel. 12 616-15-48
faks 12 616-17-17

Wydział Spraw Społecznych

ul. Stachowicza 18
30-103 Kraków
tel. 12 616-50-23
faks 12 616-50-37

Zespół Audytu Wewnętrznego

pl. Wszystkich Świętych 3-4
31-004 Kraków
tel. 12 616-12-18
faks 12 616-17-46

Zarząd Budynek Komunalnych

os. Złotej Jesieni 14
31-828 Kraków
tel. 12 616-61-27, 616-61-28
faks 12 616-61-29

Zarząd Cmentarzy Komunalnych w Krakowie

ul. Rakowicka 26
31-510 Kraków
tel. 12 619-99-91
faks 12 619-99-90

Zarząd Infrastruktury Komunalnej i Transportu w Krakowie

ul. Centralna 53
31-586 Kraków
tel. 12 616-70-00
faks 12 616-74-17

Zarząd Infrastruktury Sportowej w Krakowie

ul. Walerego Sławka 10
30-633 Kraków
tel. 12 616-63-00
faks 12 616-63-01

+ Całodobowy Telefon Informacji Medycznej

tel. 12 661-22-40

KRK

Jacek Majchrowski Prezydent Miasta Krakowa zaprasza

SYLWESTER NA RYNKU GŁÓWNYM W KRAKOWIE

31.12
2012

Grupa Pod Budą
z Andrzejem Sikorowskim
Jan Wojdak | Wawele
Kroke z Mają Sikorowską
Joanna Słowińska
& Wojtek Fedkowicz
Noise Trio
Zespół Kulturka
Eluktrick
Dont Ask Smingus
Vladimirska
Teddy Jr.

KRAKOWSKA WIEŻA BABEL

www.sylwester.krakow.pl

start
10³⁰

Organizatorzy:

Mecenas KBF:

Sponsor:

Partner:

